

ZAKON O NACIONALNEM DEMOGRAFSKEM SKLADU

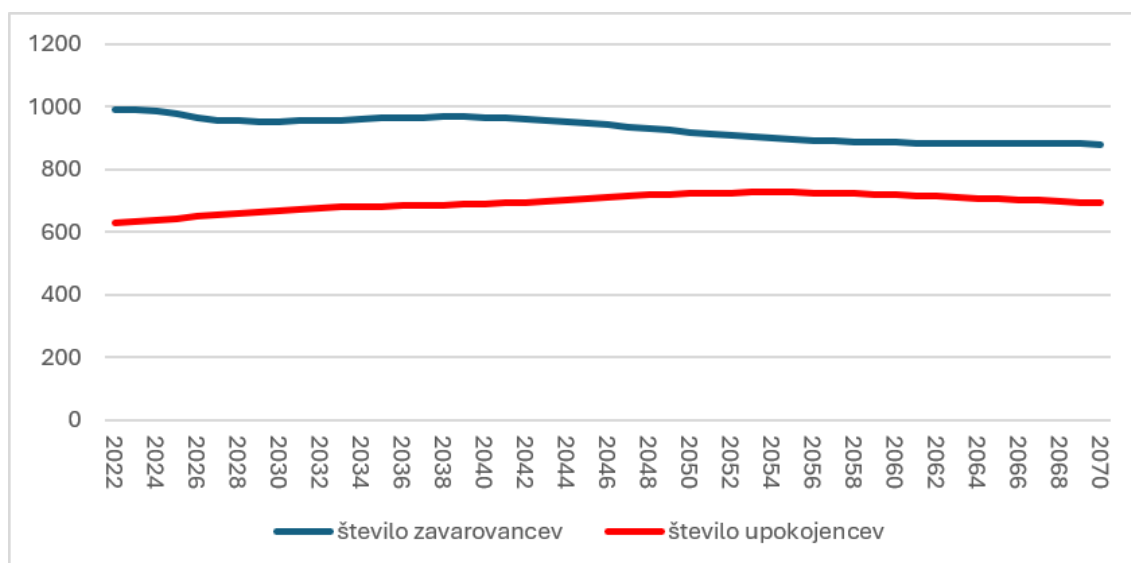
I. UVOD

1. OCENA STANJA IN RAZLOGI ZA SPREJEM PREDLOGA ZAKONA

Demografske projekcije, ki kažejo na visoko povečanje javnofinančnih izdatkov za pokojnine, postavljajo izziv vsem generacijam, da se skupaj dogovorijo, na kakšen način lahko država s prerazporeditvijo svojih prihodkov zagotavlja, kar najbolj pravično in spodbudno okolje za njihovo sobivanje. Zato je nujno, da se v definiranje ključnih ciljev in izvajanje aktivnosti za njihovo doseganje vključijo vse generacije. Slovenski pokojninski sistem, ki deluje na principu solidarnosti, v razmerah vse manjše aktivne populacije ni več zmožen zagotavljati dolgoročne vzdržnosti. Slovenski pokojninski sistem deluje po principu »iz rok v usta«, kar pomeni, da se prispevki od plač porabljajo za pokojnine tistih, ki so takrat upokojeni. Gre za tako imenovani pretočni pokojninski sistem pri katerem pokojnina, ki jo bo dobival bodoči upokojenec ni rezultat njegovih vplačil na pokojninski račun, iz katerega bi po koncu delovne dobe potem to koristil, ampak se vsa vplačila takoj uporabijo za tiste upokojence, ki prejemajo pokojnino sedaj. Slovenski pokojninski sistem je že sedaj nevzdržen, saj vplačani prispevki za pokojninsko varnost ne zagotavljajo dovolj sredstev za izplačilo pokojnin in mora manjkajoča sredstva zagotoviti država preko državnega proračuna. Slovenija nima sklada po vzoru zavarovalniškega sistema, kjer bi se denar oziroma premoženje za pokojnine nalagalo in plemenitilo, od česar bi imele korist tako sedanje kot prihodnje generacije upokojencev.

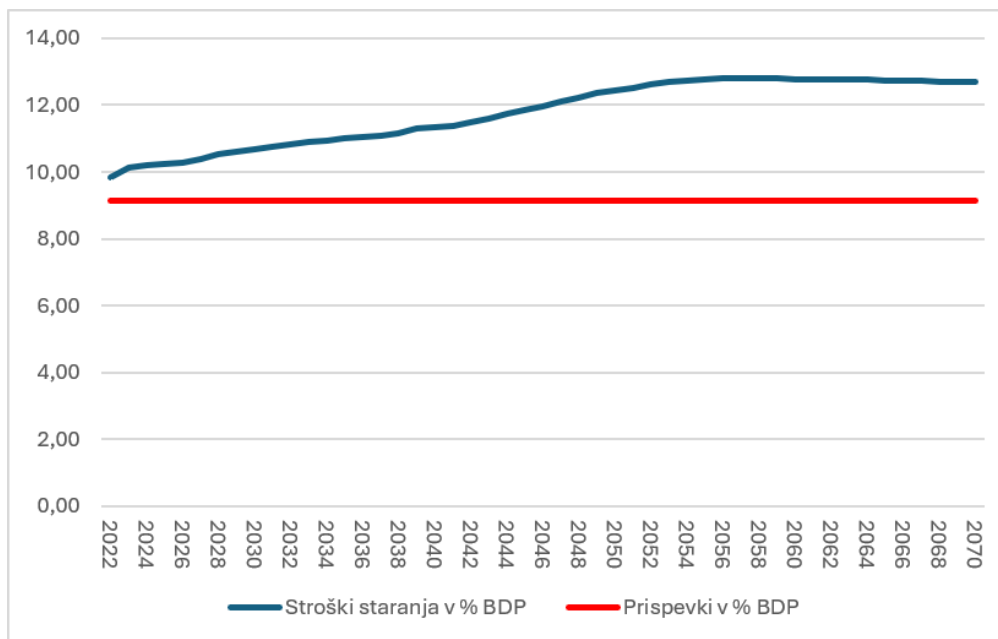
S predlogom zakona o nacionalnem demografskem skladu se naslavlja zgoraj omenjeno problematiko. Poglavitna rešitev zakona je omilitev pritiska na javne finance ob hkratnem zagotavljanju dodatnih finančnih sredstev za dostojne pokojnine. Po projekcijah pokojninske reforme iz pomladi 2026 naj bi se bruto javni izdatki za pokojnine povečali z 9,8 % BDP v letu 2022 na najvišjo raven 12,8 % BDP v letu 2057 ter ostali približno na tej ravni do leta 2070, ko naj bi znašali 12,6 % BDP. Število upokojencev pa naj bi po projekcijah do leta 2050 naraslo za okoli 15 %.

Slika 1: Razmerje med zavarovanci in upokojenci

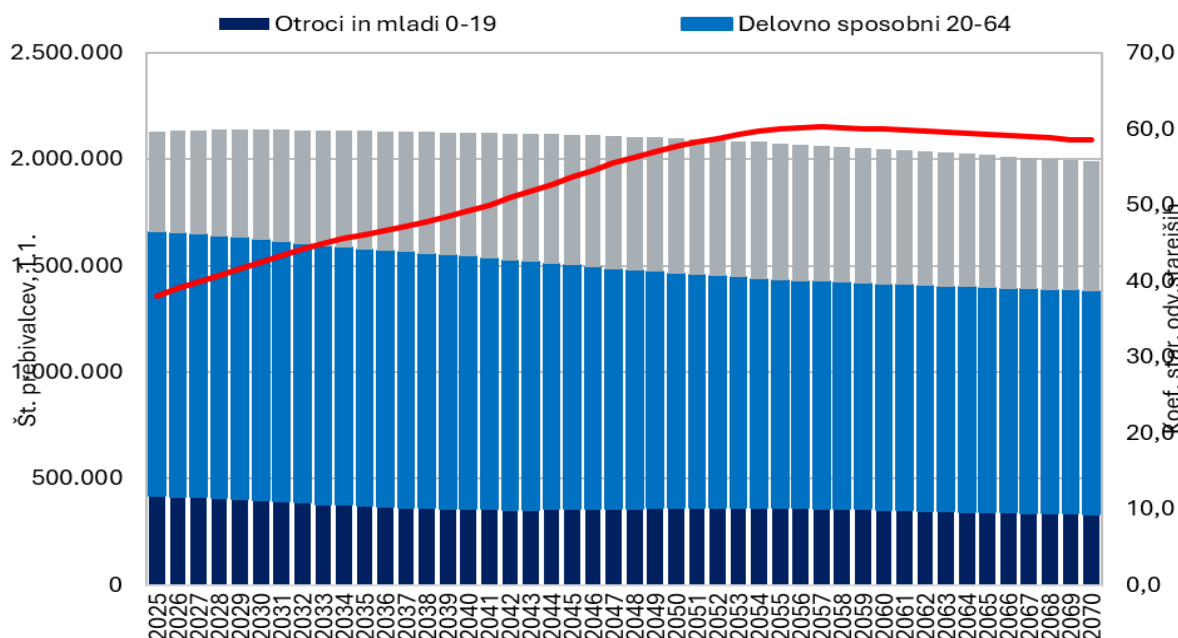
Negativni saldo javnega pokojninskega sistema, izražen kot delež BDP, naj bi se povečal z 0,7 % BDP v letu 2022 na 3,5 % BDP. Razlog za to je razmerje med številom upokojencev in številom zavarovancev, ki plačujejo prispevke, ter s tem povezana dinamika skupnih izdatkov za pokojnine in prihodkov od prispevkov.

Slika 2: Nepokritost projekcij stroškov za pokojnine s prispevki (razkorak se precej poveča)

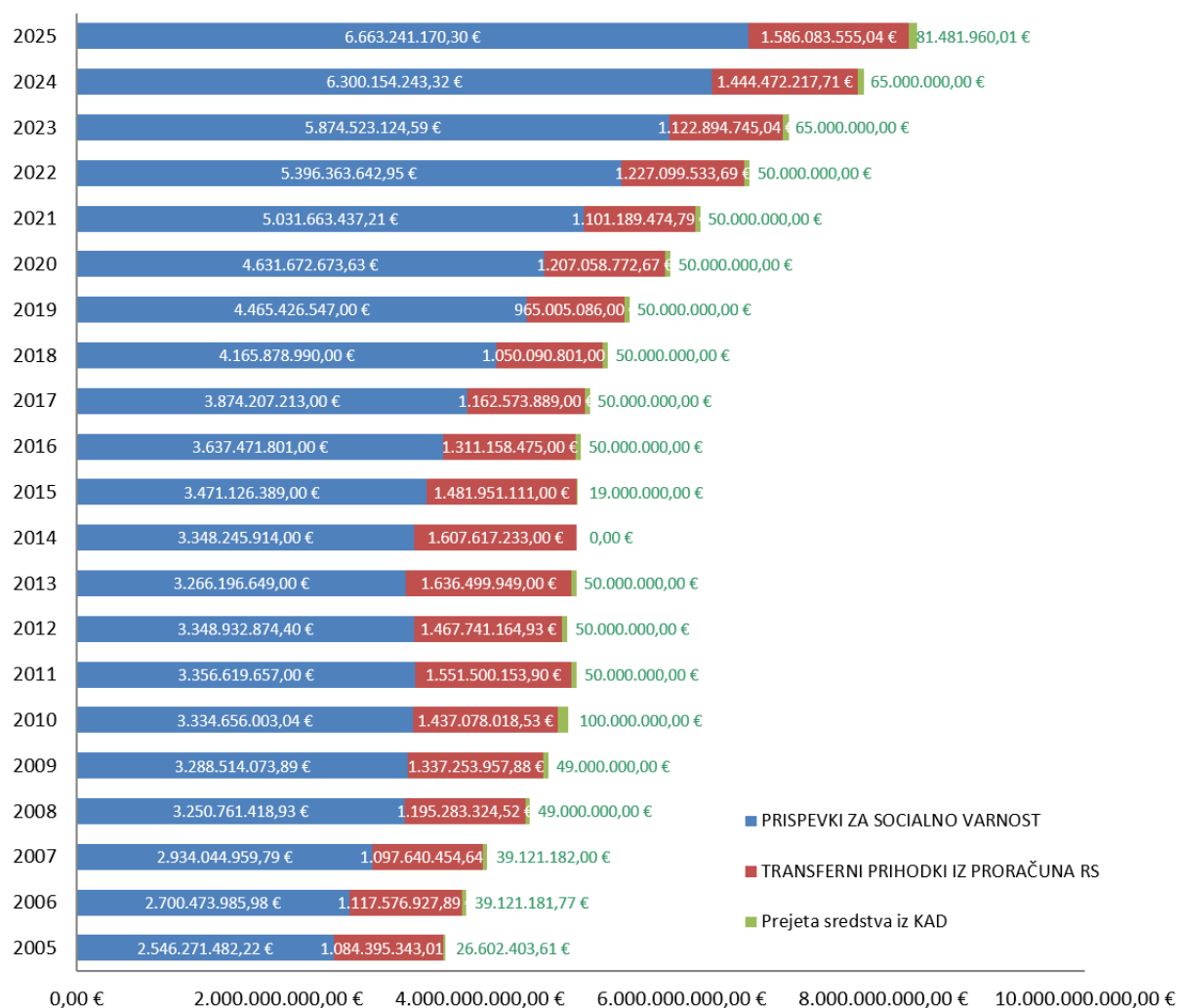
Struktura prebivalstva naj bi se glede na demografske projekcije Eurostata 2025 v prihodnje zelo spremenila. Medtem, ko se bo delež otrok in mladih (0-19 let) zmanjšal z 19,6% na 16,7%, se bo delež starejših (stari 65 let in več) od leta 2025 do leta 2070 povečal z 22,1 % na 30,7 %. Delež starejših se bo povečal zaradi številčnejših generacij, rojenih v obdobju po drugi svetovni vojni (baby-boom generacije) pa vse do leta 1980 (ko je bila rodnost še visoka), ter zaradi podaljševanja pričakovanega trajanja življenja. Na drugi strani se bo delež delovno sposobnega prebivalstva (20-64 let) znižal z 58,3% na 52,5%.

Slika 3: Struktura prebivalcev Slovenije po projekcijah Eurostata 2025 in koeficient starostne odvisnosti

V obdobju od 2005 do 2025 je ZPIZ s prispevki za socialno varnost zbral dobrih 84 milijard evrov, vendar mu je moral proračun Republike Slovenije za izplačila pokojnin zagotoviti še dodatnih 27 milijard evrov. KAD, ki je do sedaj veljal kot nekakšen demografski sklad, je v vsem tem obdobju v pokojninsko blagajno vplačal zgolj 1,033 milijarde evrov oziroma 0,91 % celotnega deleža potrebnih sredstev za pokojnine. Delež prispevkov znaša 75 % in transferja proračuna Republike Slovenije 24 %. Največji delež in znesek je proračun Republike Slovenije nakazal pokojninski blagajni v letu 2013, ko je bila huda finančna in gospodarska kriza, in sicer 33 % oziroma 1,6 milijarde evrov. Pomen Nacionalnega demografskega sklada je torej tudi v tem, da razbremeni proračun Republike Slovenije ne le pri rednih vplačilih v ZPIZ, ampak tudi v času kriz, ko je proračun še bolj obremenjen.

Slika 4: Struktura prihodkov ZPIZ 2015-2025 (vir: MF)

Zaradi navedenih razlogov je nujno potrebno zagotoviti premoženje oziroma prihodke iz premoženja, ki bodo zagotavljali dodatna sredstva sedanjim in prihodnjim generacijam upokojencev in lajšali pritiske na javne finance. To premoženje pa mora biti upravljano pregledno, varno in donosno. Slovensko državno premoženje, pri čemer mislimo predvsem na kapitalske naložbe države (lastniški deleži države v gospodarskih družbah), ki bi morale služiti kot osnova za zagotavljanje dodatne pokojninske varnosti v sedanjosti in prihodnosti, je upravljano nepregledno in razpršeno. Zato ne sledi cilju doseganja stabilnega lastništva, optimizaciji stroškov upravljanja in dolgoročnemu maksimiranju donosnosti in vrednosti tega premoženja.

2. CILJI, NAČELA IN POGLAVITNE REŠITVE PREDLOGA ZAKONA

2.1 Cilji

Cilj predloga zakona je koncentrirati vse naložbe države, z nekaterimi specifičnimi izjemami, pri katerih mora lastništvo obdržati Republika Slovenija, pri enem upravljavcu, prihodke iz teh naložb pa nameniti predvsem za sedanje in prihodnje generacije upokojencev ter za izvajanje ukrepov družinske politike. Premoženje Republike Slovenije je trenutno namreč v lasti več pravnih oseb, ki zasledujejo različne poslovne cilje. Premoženje velikokrat ni upravljano optimalno, kar posledično pomeni, da izkupiček (donosnost) za lastnika ni maksimalen, temveč je podrejen različnim ciljem, ki jih te družbe zasledujejo. Predlog zakona predvideva preoblikovanje Slovenskega državnega holdinga, d. d. (v nadaljnjem besedilu: SDH) v Nacionalni demografski sklad, nanj pa bi se prenesla še večina naložb Republike Slovenije, Kapitalske družbe pokojninskega in invalidskega zavarovanja, d. d. (v nadaljnjem besedilu: KAD), Družbe za svetovanje in upravljanje, d. o. o. (v nadaljnjem besedilu: DSU) Zavoda za pokojninsko in invalidsko zavarovanje (v nadaljnjem besedilu: ZPIZ) in Zavoda za zdravstveno zavarovanje Slovenije (v nadaljnjem besedilu: ZZZS). Nacionalni demografski sklad bo po vsebini in bistvu demografski sklad. S tem bodo skoncentrirane in z enega mesta upravljane vse naložbe države. Predlagani zakon torej zasleduje cilj poenostavitve strukture upravljanja, cilj jasnejše opredelitve namena in meril upravljanja državnih naložb in cilj večje donosnosti iz naslova državnega premoženja, ki se namenja predvsem za zagotavljanje dodatne pokojninske varnosti v sedanjosti in prihodnosti.

2.2 Načela

Zakon sledi predvsem:

- načelu skrbnosti vestnega in poštenega gospodarstvenika ter ravnanju izključno v interesu Nacionalnega demografskega sklada in Republike Slovenije;
- načelu skrbnosti in odgovornosti, ki temelji na jasno določenih pravicah, obveznostih in pristojnostih posameznih nosilcev funkcij, kar zagotavlja krepitev integritete in odgovornosti ter omejevanje tveganj za korupcijo, nasprotje interesov in zlorabo notranjih informacij;
- načelu neodvisnosti, ki zagotavlja neodvisno, samostojno in nepolitično delovanje;
- načelu preglednosti, kjer se zagotavlja pri procesu sprejemanja odločitev in pri zagotavljanju odgovornosti in sledljivosti morebitnih poskusov nejavnih vplivov na odločitve organov Nacionalnega pokojninskega sklada;
- načelu gospodarnosti, ki je temelj upravljanja naložb, pri katerem se mora ravnati gospodarno, učinkovito ter na način ki omogoča doseganje ciljev, opredeljenih v aktih upravljanja naložb, določenih s tem zakonom;
- načelom varnosti, razpršenosti, likvidnosti in donosnosti naložb, ki zagotavljajo akumulacijo virov za sofinanciranje obveznega pokojninskega in invalidskega zavarovanja na podlagi medgeneracijske solidarnosti.

2.3. Poglavitne rešitve

Poglavitne rešitve so:

- preoblikovanje SDH v novo družbo, to je Nacionalni demografski sklad, pri katerem je lastništvo in upravljanje naložb Republike Slovenije skoncentrirano na enem mestu;
- prenos vseh naložb Republike Slovenije, z nekaterimi izjemami, in naložb ZPIZ v Zavarovalnici Triglav d.d. in Nepremičninskem skladu pokojninskega in invalidskega zavarovanja, d. o. o., na Nacionalni demografski sklad;
- prenos naložbe ZZZS v Vzajemni, d.d., na Nacionalni demografski sklad;
- pripojitev KAD in DSU k Nacionalnemu demografskemu skladu;

- zagotovitev neodvisnosti in avtonomnosti Nacionalnega demografskega sklada pri upravljanju naložb;
- določitev vsebine strategije upravljanja naložb sklada, ki nadomešča strategijo upravljanja naložb države. Strategija temelji na klasifikaciji posameznih skupin naložb in s tem določitev načina upravljanja in razpolaganja z naložbami;
- določitev namenskosti uporabe premoženja sklada na način, da se del premoženja namenja za sofinanciranje obveznega pokojninskega zavarovanja, sofinanciranja politike za skrb za starejše in za ukrepe družinske politike, del premoženja pa se namenja za akumulacijo samega premoženja Nacionalnega demografskega sklada, in sicer za nedoločen čas oziroma trajno. Pri akumulaciji ne gre za klasično akumulacijo sredstev na način, kjer bi se določeno število let vsa sredstva akumulirala in povečevala premoženje sklada, nato pa bi se ta sredstva sprostila. Tak način akumulacije bi bil namreč krivičen do sedanje generacije upokojencev, ki od sklada v obdobju akumulacije ne bi imela nič koristi. Gre za akumulacijo na način, da se le del sredstev sklada akumulira, vendar pa je ta del trajen. Le na tak način se lahko zagotovi, da premoženje sklada trajno raste, hkrati pa imata od njega koristi tako sedanja kot prihodnje generacije upokojencev;
- določitev, da lahko osnovni kapital naložbe sklada poveča Republika Slovenija, pri čemer lastnik naložbe ostane sklad. Tako sklad ne bo porabljal svoja sredstva oziroma sredstev upokojenk in upokojencev za ohranjanje lastniških deležev. S tem se zmanjšuje izpostavljenost sklada, zagotavlja se varnost naložb sklada in odpravlja tveganja za premoženje sklada oziroma za vplačila v pokojninsko blagajno. zagotovitev preglednega, varnega in donosnega sistema upravljanja naložb v lasti sklada, z jasno razdelitvijo pristojnosti in odgovornosti ter uveljavljanjem ukrepov, ki omejujejo tveganja za korupcijo in druga neetična in nedovoljena ravnanja in vplivanja in ki krepijo skladnost poslovanja, sledljivost in odgovornost pri sprejemanju odločitev;
- določitev kodeksa korporativnega upravljanja, ki določa načela in pravila ravnanja Nacionalnega demografskega sklada in družb s kapitalsko udeležbo Nacionalnega demografskega sklada;
- določitev letnega načrta upravljanja naložb;
- določitev postopkov upravljanja naložb;
- določitev pravnoorganizacijske oblike Nacionalnega demografskega sklada, njegovih organov ter njihovih pristojnosti in odgovornosti.

3. OCENA FINANČNIH POSLEDIC PREDLOGA ZAKONA ZA DRŽAVNI PRORAČUN IN DRUGA JAVNA FINANČNA SREDSTVA TER DRUGE POSLEDICE, KI JIH BO IMEL SPREJEM ZAKONA

Predlog zakona o Nacionalnem demografskem skladu ima naslednje posledice na državni proračun:

- po uveljavitvi zakona se vrednost kapitalskih naložb v lasti Republike Slovenije zmanjša za knjigovodsko vrednost prenesenih naložb. Ocenjena knjigovodska vrednost naložb SDH in Republike Slovenije, v upravljanju SDH, ki se bodo prenesle na Nacionalni demografski sklad, je na dan 31.12.2025 znašala 14.011.616.508 evrov. Vrednost ostalih naložb Republike Slovenije, ki se bodo prenesle na sklad, ali k njemu pripojile (KAD in Kobilarna Lipica) znaša 2.006.599.972 evrov (vrednost iz letnega poročila KAD za leto 2025 in Kobilarno Lipica za leto 2024). Vrednost naložb ZPIZ v Nepremičninskem skladu PIZ (vrednost iz letnega poročila) in Zavarovalnici Triglav (tržna vrednost deleža ZPIZ z dne 29. 6.2026) znaša 615.424.085,88 evrov. Vrednost naložbe ZZZS v Vzajemni, d. d., (tržna vrednost deleža z dne 29. 6.2026) znaša 14.775.119 evrov. Skupaj z 10 % kupninami od preteklih privatizacij tako vrednost Nacionalnega demografskega sklada znaša 16.825.228.186 evrov;

- v prvem letu po uveljavitvi zakona oziroma po prenosu naložb se znižajo letni prihodki proračuna iz naslova prejetih dividend prenesenih naložb, v naslednjih letih pa teh prihodkov ni več. Za leto 2027 načrtovan znesek prejetih dividend Republike Slovenije v upravljanju SDH znaša 296 milijonov evrov. Proračun Republike Slovenije bo moral ZPIZ nadomestiti tudi dividendo od Zavarovalnice Triglav, d. d., v načrtovani višini slabih 22 milijonov evrov letno;
- sklad vsako leto vplača 40 % prejetih dividend ter 40 % kupnin od prodaje naložb tekočega leta v ZPIZ, in sicer najkasneje do 31. januarja za preteklo leto, kar pomeni, da bo glede na plan dividend v letu 2027 v ZPIZ samo od naložb RS, ki so trenutno v upravljanju SDH, vplačal 118 milijonov evrov;
- 30. dan od uveljavitve tega zakona bo iz posebnega računa pri Ministrstvu za finance, ki je oblikovan na podlagi tretjega odstavka 79. člena ZSDH-1, na Nacionalni demografski sklad nakazanih 176.812.502 evrov (podatki MF za stanje na dan 12. 6. 2026) kupnin od prodaj kapitalskih naložb Republike Slovenije iz let po uveljavitvi ZSDH-1;
- od uveljavitve tega zakona se bodo iz Nacionalnega demografskega sklada v blagajno ZPIZ izplačevala sredstva iz naslova prejetih dividend ter prodaj naložb, kar bo zmanjševalo potrebna sredstva iz naslova transfernih prihodkov iz proračuna Republike Slovenije za blagajno ZPIZ.

Zakon nima posledic na druga javna finančna sredstva.

4. NAVEDBA, DA SO SREDSTVA ZA IZVAJANJE ZAKONA V DRŽAVNEM PRORAČUNU ZAGOTOVLJENA, ČE PREDLOG ZAKONA PREDVIDEVA PORABO PRORAČUNSKIH SREDSTEV V OBDOBJU, ZA KATERO JE BIL DRŽAVNI PRORAČUN ŽE SPREJET

Zakon ne predvideva dodatnih proračunskih sredstev za izvedbo zakona.

5. PRIKAZ UREDITVE V DRUGIH PRAVNIH SISTEMIH IN PRILAGOJENOST PREDLAGANE UREDITVE PRAVU EVROPSKE UNIJE

5.1. Prilagojenost predlagane ureditve pravu Evropske unije

Predlog zakona ne posega na področja, ki jih ureja pravo Evropske unije.

5.2. Prikaz ureditve v drugih pravnih sistemih

Demografski rezervni skladi so vrsta državnih premoženjskih skladov. So investicijski skladi v lasti države, ustanovljeni s strani države s temeljnim namenom zagotavljanja dodatnih sredstev splošnim dokladnim sistemom pokojninskega zavarovanja. Z uporabo različnih naložbenih strategij upravljajo s svojim premoženjem, pri čemer zasledujejo vnaprej določene finančne in druge cilje.

Formalna ureditev demografskih rezervnih skladov se med državami razlikuje glede na lastništvo, način upravljanja, vire financiranja, dobo akumulacije, ipd.

V grobem obstajata dve vrsti demografskih rezervnih skladov, in sicer rezervni sklad socialnega zavarovanja (Social Security Reserve Fund; v nadaljnjem besedilu: SSRF), ki je popolnoma integriran v sistem pokojninskega zavarovanja, ter neodvisni avtonomni rezervni sklad (Sovereign Pension Reserve Fund; v nadaljnjem besedilu: SPRF), ki je popolnoma ločen od sistema pokojninskih zavarovanj. SPRF ustanovi neposredno vlada in sodi v neposredno lastništvo države, njegov glavni finančni vir pa so fiskalni transferji od države ali drugi namenski

viri. Večina držav z zdravim in uspešnim gospodarstvom ima ustanovljene neodvisne avtonomne demografske rezervne sklade.

Na področju vzpostavitve in delovanja demografskih rezervnih skladov so bila na mednarodni ravni dogovorjena priporočila in načela, ki dajejo smernice za pravno ureditev delovanja demografskega rezervnega sklada, ureditev upravljanja sklada ter določitev temeljnega namena sklada:

- načelo zakonitosti, ki pravi, da mora biti delovanje demografskega rezervnega sklada opredeljeno z zakonodajnim okvirom, ki skladu služi pri doseganju njegovih ciljev;
- načelo neodvisnosti, ki narekuje politično neodvisno in samostojno delovanje sklada in njegovih organov;
- načelo dobrega upravljanja in načelo strokovnosti, ki daje smernice za strokovno delovanje organov upravljanja sklada v skladu z načeli in cilji sklada, izpostavlja ustrezna pooblastila in pristojnosti organov upravljanja sklada za upravljanje sklada in narekuje delovanje organov upravljanja sklada v najboljšem interesu sklada;
- načelo transparentnosti, ki pravi, da morajo biti zaradi odgovornosti do javnosti načela, cilji, postopki, viri financiranja sklada, odlivi premoženja in poraba sredstev sklada javno razkriti in
- načelo določitve namena, ki narekuje, da mora imeti sklad jasno določen namen, ki zasleduje cilje ustanovitve sklada.

Osnovni namen mednarodnih priporočil in načel na področju upravljanja sklada je:

- pomoč pri vzdrževanju stabilnega globalnega finančnega sistema in prostega pretoka kapitala in investicij;
- usklajenost z zakonodajnim okvirom in zahtevami glede razkritij, tudi v državah, v katerih investirajo državni premoženjski skladi;
- zagotoviti, da državni premoženjski skladi investirajo na podlagi skrbne ocene ekonomskih in finančnih tveganj in pričakovanih donosov in
- zagotoviti, da imajo državni premoženjski skladi vzpostavljeno transparentno in jasno upravljavsko strukturo, ki zagotavlja primeren operativen nadzor, upravljanje s tveganji in odgovornost.

Upravljanje sklada mora temeljiti na načelu neodvisnosti ter samostojnosti. Eden ključnih poudarkov mednarodnih priporočil in načel je zahteva po politični neodvisnosti sklada. Načeloma je v primeru neodvisnega avtonomnega rezervnega sklada (SPRF) vpliv politike manjši kot v primeru avtonomnega rezervnega sklada (SSRF) zaradi višje stopnje avtonomije organov upravljanja SPRF sklada .

Vsi demografski skladi imajo tudi odgovorni organ, ki je lahko ministrstvo, uprava institucije, ki je pristojna za socialno varnost, ali uprava institucije, ki je ustanovljena izključno za namen investiranja v sklade.

Pomembna skupna značilnost demografskih rezervnih skladov je, da se sredstva akumulirajo postopoma. Začetno obdobje je namenjeno predvsem akumuliranju sredstev in povečevanju obsega premoženja sklada, črpanje sredstev za namen sofinanciranja pokojninske blagajne pa se običajno prične šele po določenem obdobju (dobi akumulacije premoženja sklada), ko premoženje sklada doseže določeno velikost.

Mednarodne smernice in priporočila posebej naslavlajo tudi področje upravljanja premoženja demografskih rezervnih skladov. Smernice OECD za upravljanje premoženja pokojninskih skladov tako vključujejo priporočila za naslednja področja:

- ciljne pokojnine in načelo preudarnosti;
- standard skrbne osebe;

- naložbeno politiko;
- naložbene omejitve;
- vrednotenje sredstev pokojninskih skladov.

Demografski rezervni skladi imajo različne naložbene politike, ki se oblikujejo glede na višino in strukturo sredstev v upravljanju, predvideno višino in obliko dodatnih virov financiranja sklada, zahtevano donosnost, predvideno dobo akumulacije premoženja sklada in določene cilje oziroma predvidene obveznosti posameznega sklada. Večina demografskih rezervnih skladov dopušča korporativno in portfeljsko upravljanje premoženja, pri čemer po obsegu sredstev v upravljanju prevladuje portfeljsko upravljanje sredstev.

Mednarodna priporočila in načela poleg tega med drugim predvidevajo tudi zakonsko urejeno ločitev premoženja sklada od ostalega premoženja, namenjenega za potrebe socialnega varstva. To je pomembna varovalka predvsem pri skladih, ki jih upravljajo pokojninski zavodi ali institucije, ki upravljajo s premoženjem pokojninskega sistema, ter pri skladih, katerih premoženje sestavni del državnega proračuna.

POLJSKA

Poljski Demografski rezervni sklad (Fundusz Rezerwy Demograficznej; v nadaljnjem besedilu: FRD) ima status državnega sklada posebnega pomena. Ustanovljen je bil z zakonom oktobra 1998 z namenom večje vzdržnosti pokojninske blagajne. Je krizni sklad, ločen od sklada za socialno zavarovanje.

FRD je samostojna pravna oseba. Upravljaivec sklada je institucija za socialno zavarovanje (Social Insurance Institution; v nadaljnjem besedilu: ZUS). Vsaka odločitev za porabo premoženja FRD mora biti potrjena s strani vlade, od 1. februarja 2014 dalje pa tudi s strani uprave ZUS.

Premoženje FRD je sestavljeno iz:

- dela prispevkov za pokojninsko zavarovanje;
- sredstev iz naslova privatizacije državnega premoženja;
- dobičkov iz investicij;
- obresti na depozite, vodene pri ZUS, ki ni prihodek Sklada socialnega zavarovanja (Social Insurance Fund; v nadaljnjem besedilu: FUS) ali ZUS, ter
- ostalih virov.

Z namenom maksimiranja varnosti in donosnosti FRD investira premoženje v izbrane finančne instrumente: državne obveznice (78,65 % portfelja FRD na dan 31. 12. 2024), delnice (13,59 % portfelja na dan 31. 12. 2024), zakladne menice in bančne depozite. V letu 2024 je bila donosnost premoženja FRD 5,13 %.

Sredstva, zbrana v skladu, se lahko porabijo izključno za:

- pokrivanje primanjkljaja FUS in
- odobravanje brezobrestnih posojil FUS-u za tekoča izplačila pokojnin (z maksimalno ročnostjo 6 mesecev).

V obdobju od 2009 do konca 2024 je bilo FRD nakazanih 4,94 milijard evrov iz naslova prodaje državnega premoženja v procesu privatizacije. Od 2010 do 2014 je FRD v pokojninsko blagajno nakazal 4,5 mrd EUR. Konec leta 2024 je premoženje FRD znašalo 12,33 milijard evrov.

FRANCIJA

Francoski neodvisni avtonomni rezervni sklad (Fonds de Réserve pour les Retraites; v nadaljnjem besedilu: FRR) je bil vzpostavljen leta 2001 z zakonom.

Namen sklada FRR je zagotavljati sredstva državni Agenciji za pokrivanje primanjkljaja iz naslova socialnega in zdravstvenega varstva (Caisse d'amortissement de la Dette Sociale; v nadaljnjem besedilu: CADES) v višini 2,1 mrd EUR letno v obdobju od 2011 do vključno 2025, nato pa je do leta 2033 načrtovano plačilo 1,45 milijarde evrov letno.

Viri financiranja FRR so:

- presežek pokojninskih skladov;
- 2 % socialni davek na nepremičnine in naložbe;
- odprodaje državnega premoženja in
- neposredni prilivi iz državnega proračuna.

V letu 2025 je bila donosnost premoženja FRR 9,1 %, vrednost premoženja pa je konec leta 2025 znašala 20,7 milijarde evrov. FRR ima strategijo razporeditve sredstev, ki je usmerjena v optimizacijo razmerja med tveganjem in donosom svojega portfelja, v skladu z regulativnimi omejitvami in časovnim okvirom svojih obveznosti. FRR ima relativno kratek investicijski model, čemur je prilagojena tudi naložbena politika. Konec leta 2016 je bil portfelj FRR razdeljen na dva dela: 51,1 % je predstavljal portfelj lastniških in bolj tveganih naložb (Performance Seeking Portfolio), 48,9 % pa likvidni portfelj (Liability Hedging Portfolio). 57 % portfelja lastniških in bolj tveganih naložb so predstavljale naložbe v delnice na razvitih trgih, medtem ko so 46,5 % likvidnega portfelja predstavljala visoko likvidna sredstva, vključno z denarnimi sredstvi.

NORVEŠKA

Norveški demografski sklad (The Government Pension Fund Global; v nadaljnjem besedilu: GPFG) je bil ustanovljen z namenom reinvestiranja dohodkov od nafte za zagotavljanje prihodkov od naložb v prihodnosti, ko bodo zaloge nafte pošle. GPFG je integriran v norveški proračun.

Viri financiranja GPFG so proračunski prihodki od nafte.

Odgovoren organ upravljanja norveškega sklada sta parlament in ministrstvo za finance. Operativno upravljanje GPFG je dodeljeno norveški centralni banki, ki je v ta namen ustanovila družbo Norges Bank Investment Management (v nadaljnjem besedilu: NBIM).

Trenutna vrednost premoženja GPFG je 1.762 milijard evrov. V obdobju od ustanovitve do konca tretjega kvartala 2017 je GPFG v povprečju ustvarjal letni neto donos v višini 4,1 %. Leta 2016 je GPFG v proračun izplačal 22 mrd EUR.

GPFG investira v delnice, obveznice in nepremičnine. Naložbena politika je globalno dobro razpršena, kar skladu omogoča učinkovito upravljanje s tveganji in ustvarjanje največjih možnih donosov. GPFG ima naložbe v 8.763 družbah v 71 državah. 65 % portfelja GPFG predstavljajo delnice, ostalo pa obveznice in nepremičnine.

Ministrstvo določa mandat za upravljanje GPFG in poroča parlamentu o pomembnih zadevah v ločenem letnem poročilu. Centralna banka poroča v kvartalnih in letnih poročilih, pri čemer enkrat letno razkrije tudi vse naložbe sklada. Morebitne spremembe investicijske politike GPFG morajo biti pred implementacijo predstavljene parlamentu.

IRSKA

Irska je v letu 2001 z namenom pokrivanja primanjkljaja v sistemu socialne varnosti z zakonom ustanovila Nacionalni pokojninski rezervni sklad (The National Pensions Reserve Fund; v nadaljnjem besedilu: NPRF). Globalno diverzificiran demografski sklad NPRF se je leta 2014 preoblikoval v Irski strateški investicijski sklad (The Ireland Strategic Investment Fund; v nadaljnjem besedilu: ISIF), ki ima poslanstvo investirati na podlagi tržnih zakonitosti s ciljem podpirati gospodarsko aktivnost in zaposlenost na Irskem. Ključno poslanstvo ISIF je med drugim z investicijami v tržne vrzeli pritegniti druge tržne partnerje ter s tem podpreti ekonomsko upravičene projekte, ki brez sofinanciranja s strani ISIF ne bi bili izvedeni.

ISIF upravlja in nadzira družba National Treasury Management Agency (v nadaljnjem besedilu: NTMA).

ISIF ima dolgoročni investicijski mandat. Vrednost premoženja sklada je na dan 30. 6. 2017 znašala 8,5 mrd EUR. Leta 2017 je ISIF beležil donos v višini 4,0 %. Vrednost investicij ISIF v irsko gospodarstvo je v letu 2017 znašala 3,4 mrd EUR, kar je pritegnilo ostale vlagatelje in rezultiralo v naložbah v skupni vrednosti 9,1 mrd EUR.

6. DRUGE POSLEDICE, KI JIH BO IMEL SPREJEM ZAKONA

S sprejemom predlaganih rešitev se zvišuje pokojninska varnost sedanjih in prihodnjih generacij upokojencev, hkrati pa se zmanjšuje potreba po dodatnih obremenitvah gospodarstva in delojemalcev v obliki povišanj prispevkov za pokojninsko varnost v prihodnosti.

II. BESEDILO ČLENOV

ZAKON O NACIONALNEM DEMOGRAFSKEM SKLADU

1. poglavje SPLOŠNE DOLOČBE

1. člen (vsebina in namen zakona)

(1) Ta zakon ureja status in delovanje Nacionalnega demografskega sklada, d.d. (v nadaljnjem besedilu: sklad), prenos naložb Republike Slovenije, Slovenskega državnega holdinga, d. d. (v nadaljnjem besedilu: SDH), Kapitalske družbe pokojninskega in invalidskega zavarovanja, d. d. (v nadaljnjem besedilu: KAD), Družbe za svetovanje in upravljanje, d. o. o. (v nadaljnjem besedilu: DSU), Zavoda za pokojninsko in invalidsko zavarovanje (v nadaljnjem besedilu: ZPIZ) in Zavoda za zdravstveno zavarovanje Slovenije (v nadaljnjem besedilu: ZZZS) v lastništvo sklada, upravljanje naložb in akte ter postopke upravljanja naložb.

(2) Namen tega zakona je doseči:

- neodvisnost in avtonomnost sklada pri upravljanju naložb sklada;
- povečanje vrednosti premoženja sklada s prenosi naložb Republike Slovenije, SDH, KAD, DSU, ZPIZ in ZZZS v lastništvo sklada;
- povečevanje vrednosti premoženja sklada z namenom sofinanciranja obveznega pokojninskega in invalidskega zavarovanja na podlagi medgeneracijske solidarnosti, kot ga opredeljuje zakon, ki ureja pokojninsko in invalidsko zavarovanje (v nadaljnjem besedilu: obvezno pokojninsko zavarovanje) in izboljšanje demografske slike;
- opredelitev namenskosti uporabe premoženja sklada, zagotovitev preglednega, varnega in donosnega sistema upravljanja naložb v lasti sklada, z jasno razdelitvijo pristojnosti in odgovornosti ter uveljavljanjem ukrepov, ki omejujejo tveganja za korupcijo in druga neetična in nedovoljena ravnanja in vplivanja in ki krepijo skladnost poslovanja, sledljivost in odgovornost pri sprejemanju odločitev;
- zagotovitev upravljanja naložb, ki so v lasti sklada, skladno s slovenskimi in mednarodnimi smernicami dobre prakse upravljanja premoženja pokojninskih oziroma demografskih skladov in korporativnega upravljanja na splošno.

(3) Pri uresničevanju namena in ciljev tega zakona sklad posluje pod enakimi pogoji kakor druge gospodarske družbe, samostojni podjetniki posamezniki ali samostojne podjetnice posameznice (v nadaljnjem besedilu: samostojni podjetnik posameznik) in zasebniki ali zasebnice (v nadaljnjem besedilu: zasebnik) na upoštevnem trgu, pri čemer ne sme izkoriščati svojega položaja, ki bi lahko povzročil omejevanje konkurence ali omejeval druge gospodarske družbe, samostojne podjetnike posameznike in zasebnike na trgu.

(4) Določbe tega zakona se ne uporabljajo pri upravljanju Sklada obveznega dodatnega pokojninskega zavarovanja Republike Slovenije, za katerega se v celoti uporabljajo vsi predpisi, ki urejajo njegovo delovanje.

2. člen (pomen izrazov)

Posamezni izrazi, uporabljeni v tem zakonu, imajo naslednji pomen:

1. Premoženje sklada so naložbe sklada, ki se glede na vrsto delijo na kapitalske naložbe, finančne naložbe in stvarno premoženje v lasti sklada. Med naložbe sklada ne štejejo druga sredstva sklada, ki so namenjena delovanju sklada.
2. Kapitalske naložbe so lastniški vrednostni papirji po zakonu, ki ureja trg finančnih instrumentov, ali poslovni deleži ali drugi lastniški deleži v posameznih gospodarskih družbah skladno z zakonom, ki ureja gospodarske družbe.
3. Družba s kapitalsko naložbo sklada je pravna oseba, ki je izdajateljica kapitalskih naložb v lasti sklada.
4. Domače kapitalske naložbe so kapitalske naložbe v gospodarske družbe s sedežem v Republiki Sloveniji in so glede na določbe tega zakona lahko strateške naložbe sklada ali nestrategske naložbe sklada.
5. Tuje kapitalske naložbe so kapitalske naložbe v gospodarske družbe s sedežem izven Republike Slovenije.
6. Strateške naložbe sklada so domače kapitalske naložbe, s katerimi sklad poleg gospodarskih ciljev dosega tudi strateške cilje, kot so opredeljeni s tem zakonom.
7. Nestrategske naložbe sklada so domače kapitalske naložbe, ki niso strateške naložbe sklada in naložbene nepremičnine, s katerimi sklad zasleduje izključno gospodarske cilje, kot so opredeljeni s tem zakonom.
8. Naložbene nepremičnine so nepremičnine, kot jih določa zakon, ki ureja stvarne pravice, ki jih ima sklad v lasti z namenom, da bi prinašale najemnino ali povečevale vrednost dolgoročne naložbe ali pa oboje.
9. Namenske nepremičnine za starejše so domovi za starejše in druge nepremičnine, ki jih ima sklad v lasti z namenom upravljanja nepremičnin in zagotavljanja namenskih najemnih stanovanj in oskrbovanih stanovanj za upokojence in druge starejše osebe za zagotavljanje dolgotrajne oskrbe starejših.
10. Finančne naložbe so naložbe sklada, ki niso domače kapitalske naložbe ali nepremičnine. Med finančne naložbe štejejo tuje kapitalske naložbe, enote kolektivnih naložbenih podjetij, obveznice, depoziti, dana posojila, terjatve, instrumenti denarnega trga in druge naložbe.
11. Pridobivanje naložb je odplačna ali neodplačna pridobitev naložb v last sklada.
12. Razpolaganje z naložbami je obremenitev, prodaja, zamenjava ali vsak drug pravni posel, na podlagi katerega se naložba v lasti sklada prenese na drugo pravno ali fizično osebo.
13. Naložbeni segmenti so skupine naložb, ki imajo enake ali podobne značilnosti in zasledujejo enake ali podobne cilje.
14. Večinski delež je večinski delež, kot ga opredeljuje zakon, ki ureja gospodarske družbe.
15. Prevladujoč vpliv je prevladujoč vpliv, kot ga opredeljuje zakon, ki ureja gospodarske družbe.
16. Povezane družbe so povezane družbe, kot jih opredeljuje zakon, ki ureja gospodarske družbe.
17. KAD je Kapitalska družba pokojninskega in invalidskega zavarovanja, d.d.
18. SDH je Slovenski državni holding, d. d.
19. DSU je Družba za svetovanje in upravljanje, d.o.o.
20. ZPIZ je Zavod za pokojninsko in invalidsko zavarovanje,
21. ZZZS je Zavod za zdravstveno zavarovanje Slovenije.

2. poglavje

UPRAVLJANJE NALOŽB

1. oddelek

Pojem in cilji upravljanja

3. člen (pojem upravljanja)

Upravljanje naložb obsega:

- pridobivanje naložb;
- sklepanje pravnih poslov;
- razpolaganje z naložbami zaradi izpolnitve obveznosti iz poslov, sklenjenih pri upravljanju premoženja sklada;
- sprejemanje izpolnitev obveznosti druge pogodbene stranke na podlagi poslov, sklenjenih pri upravljanju premoženja sklada;
- uresničevanje pravic iz vrednostnih papirjev oziroma drugih naložb sklada;
- upravljanje tveganj sklada.

4. člen (cilji upravljanja)

(1) Strateški cilji upravljanja so cilji, povezani z upravljanjem državne infrastrukture, cilji, povezani z opravljanjem javnih služb, varnostni cilji, razvojni cilji in drugi cilji, pri katerih se upoštevajo pomembni družbeni interesi, in ki so lahko podrobneje opredeljeni s strategijo upravljanja naložb sklada.

(2) Gospodarski cilji upravljanja so povečevanje vrednosti naložb, zagotavljanje čim višjega donosa za lastnike ali lastnice (v nadaljnjem besedilu: lastnik).

(3) Določbe tega člena se ne uporabljajo za naložbe, pridobljene skladno z zakonom, ki ureja davčni postopek, zakonom, ki ureja izvrševanje kazenskih sankcij, ter z zakonom, ki ureja dedovanje.

2. oddelek Načela upravljanja

5. člen (uporaba načel upravljanja)

Načela upravljanja naložb se uporabljajo za usmerjevanje in presojo ravnanj sklada. Organi sklada jih upoštevajo pri oblikovanju posameznih upravljavskih odločitev. Načela upravljanja naložb so določena v tem zakonu in aktih upravljanja naložb.

6. člen (načelo neodvisnosti)

(1) Sklad upravlja naložbe samostojno in neodvisno in pri tem ni vezan na nobena soglasja ali omejitve, če ni s tem zakonom določeno drugače.

(2) Sklad in njegovi organi niso vezani na navodila državnih organov ali tretjih oseb, pri izpolnjevanju nalog skladno s tem zakonom pa delujejo samostojno in neodvisno. Izjema so določbe tega zakona o obveznem upoštevanju ciljev, ki so opredeljeni s tem zakonom ali v aktih upravljanja naložb, in morebitne določbe posebne zakonodaje, ki velja za posamezne naložbe.

(3) Prejšnji odstavek ne prepoveduje komuniciranja med skladom, državnimi organi in drugimi osebami javnega prava. Morebitno komuniciranje med skladom, državnimi organi in drugimi osebami javnega prava je sledljivo. Način zagotavljanja sledljivosti se določi z notranjimi akti sklada. Komuniciranje z državnim organom ali drugo osebo javnega prava nima narave obveznega navodila in ne zavezuje organov sklada, ki so kljub morebitnim izraženim stališčem državnih organov in drugih oseb javnega prava polno odgovorni za svoje odločitve po zakonu, ki ureja gospodarske družbe, in tem zakonu.

7. člen

(načelo skrbnosti in odgovornosti)

(1) Člani organov sklada pri opravljanju svojih nalog ravna s skrbnostjo vestnega in poštenega gospodarstvenika. Ravna izključno v interesu sklada in si nenehno prizadevajo za izboljšanje upravljanja naložb ter biti zgled odgovornega in skrbnega upravljavca tudi za druge lastnike, delničarje in družbenike. Pri svojem delovanju upoštevajo slovenska in mednarodna priporočila ter dobro prakso korporativnega upravljanja.

(2) Člani organov sklada in druge odgovorne osebe sklada pri upravljanju naložb in opravljanju svojih nalog skladno s tem zakonom ravna odgovorno. Odgovorno ravnanje članov organov sklada in drugih odgovornih oseb sklada se zagotovi zlasti z oblikovanjem, dokumentiranjem in nadziranjem:

- delovanja in upravljanja naložb po veljavnih predpisih ter skladno z akti upravljanja naložb;
- jasno določenih pravic, obveznosti in pristojnosti posameznih članov in nosilcev funkcij pri upravljanju naložb v notranjih aktih sklada;
- vzpostavitve in delovanja notranjih politik ter organizacijske strukture sklada, ki omogoča in zagotavlja učinkovit sistem nadzora in upravljanja posameznih vrst naložb skladno s cilji, ki so opredeljeni s tem zakonom ali v aktih upravljanja naložb;
- primernosti in učinkovitosti sistema notranjega nadzora in notranjega sistema upravljanja tveganj;
- spoštovanja določb zakona, ki ureja integriteto in preprečevanje korupcije;
- učinkovitosti sistemov notranjega obveščanja in poročanja ter razmerij do pristojnih organov;
- politike ocenjevanja delovanja in primernosti imenovanih članov organov sklada;
- zapisniškega dokumentiranja sej uprave sklada in nadzornega sveta sklada ter obstoja prepisov zvočnega zapisa njihovih sej ter druge pomembnejše dokumentacije, na podlagi katere se lahko oceni uspešnost delovanja ali skrbnost in odgovornost delovanja članov organov sklada in drugih odgovornih oseb sklada.

8. člen

(načelo preglednosti)

(1) Naložbe je potrebno upravljati čim bolj pregledno. Preglednost se zagotavlja z evidentiranjem sprejemanja odločitev ter z zagotavljanjem odgovornosti in sledljivosti morebitnih poskusov nejavnih vplivov na odločitve organov sklada.

(2) Pri upravljanju naložb se upošteva akte o tem upravljanju ter predpisane postopke in merila pri sprejemanju odločitev v zvezi s tem upravljanjem.

9. člen

(načelo gospodarnosti)

(1) Pri upravljanju naložb sklad ravna kot dober gospodar, učinkovito in tako, da se omogoča uresničitev ciljev, ki so opredeljeni s tem zakonom ali v aktih upravljanja naložb.

(2) Sklad spremlja učinkovitost poslovanja sklada in družb s kapitalsko naložbo sklada, na podlagi primerljivih tujih ali domačih naložb javnega ali zasebnega sektorja glede na dejavnost, velikost, kompleksnost, tveganja, tržni položaj in druge značilnosti. Dinamika spremljanja učinkovitosti se prilagodi vrsti naložbe in statusni obliki družbe s kapitalsko naložbo sklada, pri čemer sklad skrbno uresničuje svoje pravice, ki jih ima skladno z zakonom, ki ureja gospodarske družbe. Ustrezne primerjave iz prejšnjega stavka morajo izražati časovno in vsebinsko kontinuiteto, ki omogoča tudi tekoče poslovanje in spremljanje trendov.

(3) Sklad vzpostavi sistem obvladovanja tveganj, ki obsega njihovo ugotavljanje in spremljanje v povezavi z uresničevanjem posameznih ciljev glede na vrsto tveganj in njihov pomen, tveganja ustrezno ovrednoti in zagotovi njihovo ustrezno obvladovanje. Ugotovitve iz prejšnjega stavka sklad upošteva pri tekočem poslovanju in pri pripravi predlogov aktov upravljanja naložb.

10. člen

(načela varnosti, razpršenosti, likvidnosti in donosnosti)

Upravljanje naložb temelji na načelih varnosti, razpršenosti, likvidnosti in donosnosti, tako da:

- se sredstva nalagajo v izključno korist sofinanciranja obveznega pokojninskega zavarovanja ter za sofinanciranje politike za skrb za starejše ter ukrepov družinske politike;
- so naložbe, glede na opredeljeno naložbeno politiko, razpršene skladno z določili tega zakona;
- se preudarno omejuje izpostavljenost do posamezne naložbe, posameznega izdajatelja in posamezne skupine izdajateljev;
- se z vrstami in strukturo naložb, ob upoštevanju likvidnosti, zagotavlja ustrezno razmerje med donosnostjo in varnostjo;
- se posamezne naložbe presojuje glede na doprinos k varnosti v dobro razpršenem premoženju, in ne samostojno;
- so naložbe po vrstah in strukturi skladne z dospelostmi pričakovanih bodočih obveznosti.

3. oddelek

Organiziranost upravljanja

11. člen

(organiziranost upravljanja)

Sklad organizira poslovanje in tekoče vodi poslovne knjige, poslovno dokumentacijo in druge administrativne ali poslovne evidence tako, da je mogoče kadarkoli preveriti, ali sklad posluje skladno z določbami tega zakona in akti upravljanja, izdanimi na njegovi podlagi.

12. člen

(naložbena politika)

(1) Naložbena politika sklada določi omejitve glede vrste dopustnih naložb, ciljno sestavo naložb, največje dopustne izpostavljenosti in druge omejitve naložbene politike.

(2) Srednjeročno naložbeno politiko sklada določa strategija upravljanja naložb sklada, na podlagi katere sklad določi letno naložbeno politiko v letnem načrtu upravljanja naložb.

13. člen (upravljanje tveganj)

(1) Sklad zagotovi učinkovito upravljanje tveganj, ki mu omogoča sprotno ugotavljanje in merjenje vseh vrst tveganj, ki izvirajo iz sprejetih pozicij, in njihov prispevek k celotni tveganosti sklada.

(2) V zvezi z upravljanjem tveganj iz prejšnjega odstavka sklad izdelava in neprekinjeno izvaja načrt upravljanja tveganj.

4. oddelek Postopki upravljanja naložb

14. člen (upravljanje naložb)

(1) Sklad samostojno in neodvisno upravlja z naložbami skladno s tem zakonom, zakonom, ki ureja gospodarske družbe, sprejetimi akti upravljanja naložb in drugimi predpisi.

(2) Sklad skladno s prejšnjim odstavkom in tem zakonom v imenu in za račun Republike Slovenije upravlja tudi naložbo v gospodarski družbi iz četrte alineje prvega odstavka 64. člena tega zakona.

15. člen (upravljanje domačih kapitalskih naložb)

(1) Sklad samostojno in neodvisno upravlja z domačimi kapitalskimi naložbami skladno s tem zakonom, zakonom, ki ureja gospodarske družbe, in sprejetimi akti upravljanja naložb, upošteva statusno organizacijo in notranje akte posamezne družbe.

(2) V sklopu upravljanja domačih kapitalskih naložb sklad predvsem:

- se udeležuje skupščin in tam uresničuje glasovalne pravice;
- skrbi za uresničevanje drugih pravic delničarja ali družbenika, kot so sklic skupščine, razširitev dnevnega reda, zahteva za posebno revizijo, zahteva za izredno revizijo in vložitev odškodninskega zahtevka ter podobno;
- skrbi za pravno varovanje pravic delničarja ali družbenika ter nastopa kot zastopnik delničarja ali družbenika v upravnih, sodnih in drugih postopkih;
- skrbi za ustrezno vsebinsko presojo posameznih predlogov skupščinskih sklepov ter za upoštevanje določb zakonodaje in aktov upravljanja pri postopkih upravljanja družb;
- zagotavlja, da bodo sistemi nagrajevanja za člane nadzornih svetov družb s kapitalsko naložbo sklada zadovoljevali dolgoročne interese družbe ter h kandidiranju za članstvo v nadzornih svetih pritegovali in spodbujali kvalificirane strokovnjake;
- zagotavlja, da bodo politike prejemkov organov vodenja družb s kapitalsko naložbo sklada zadovoljevali dolgoročne interese družbe ter h kandidiranju za članstvo v upravi pritegovali in spodbujali kvalificirane strokovnjake;
- skladno z veljavnimi predpisi vzpostavi sisteme poročanja, ki omogočajo varovanje interesov sklada kot delničarja ali družbenika, in vrednotenje sistemov upravljanja posamezne družbe;

- sklepa delničarske ali druge dogovore, ki opredeljujejo pravice in obveznosti glede upravljanja ali razpolaganja z naložbami med skladom in tretjimi osebami;
- spodbuja in v obsegu svojih pravic zagotavlja dobre sisteme korporativnega upravljanja posameznih družb s kapitalsko naložbo sklada;
- pridobiva kapitalske naložbe z ustanavljanjem, nakupom ali dokapitalizacijo družb;
- razpolaga s posameznimi kapitalskimi naložbami v obsegu in na način, ki ju predpisuje ta zakon in akti upravljanja naložb.

16. člen

(omejitve upravljanja in neodvisnost organov družb s kapitalsko naložbo sklada)

(1) Sklad ima iz naložb v gospodarske družbe le tiste pravice, ki jih za posamezno družbo glede na njeno organizacijsko obliko določajo predpisi, ki urejajo gospodarske družbe, in njeni notranji akti.

(2) Organi družb s kapitalsko naložbo sklada pri svojem opravljanju funkcij ravnajo izključno v interesu družb, v katerih imajo funkcijo, in ta zakon ne izključuje nalog, obveznosti in odgovornosti, ki jih imajo po zakonu, ki ureja gospodarske družbe.

(3) Sklad uresničuje pravice in pristojnosti ter izpolnjuje obveznosti in naloge skladno s tem zakonom in akti upravljanja naložb, ne da bi posegal v neodvisnost organov družb, predvsem pa ne v njihove posamezne poslovne in vodstvene odločitve. Komuniciranje ter izražanje mnenj in pričakovanj sklada od družb s kapitalsko naložbo sklada za člane organov družb ni zavezujoče in ne predstavlja kršitve tega člena.

17. člen

(merila za merjenje uspešnosti družb)

(1) Sklad pripravi merila za merjenje uspešnosti družb s sedežem v Republiki Sloveniji s kapitalsko naložbo sklada.

(2) Merila za merjenje uspešnosti družb so oblikovana glede na vrsto naložbe. Merila za vrednotenje uspešnosti družb s strateško naložbo sklada upoštevajo strateške cilje, ki jih določa strategija upravljanja naložb sklada, ter določati tudi ekonomske in finančne cilje. Za vrednotenje uspešnosti ostalih družb s sedežem v Republiki Sloveniji so merila le finančna in ekonomska ter taka, ki vrednotijo družbeno odgovornost ravnanja družb.

(3) Merila za merjenje uspešnosti družb sklad oceni najmanj enkrat letno in jih spremeni, če to zahtevajo spremenjene gospodarske razmere.

(4) K merilom za merjenje uspešnosti družb za naslednje koledarsko leto da soglasje nadzorni svet sklada na predlog uprave sklada najpozneje do konca novembra.

18. člen

(nadzor nad domačimi kapitalskimi naložbami)

(1) Sklad spremlja poslovanje družb s kapitalsko naložbo sklada s sedežem v Republiki Sloveniji. Z uporabo meril za merjenje uspešnosti družb sklad ocenjuje uspešnost doseganja ciljev, preverja poslovanje in poročanje o njem. Spremljanje prilagodi vrsti naložbe, statusni obliki in lastniški sestavi družbe ter temu, ali se z vrednostnimi papirji družbe trguje na organiziranem trgu, pri čemer lahko uporabi vse zakonite metode pridobivanja informacij.

(2) Sklad spremlja izpolnjevanje glavnih ciljev posamezne družbe že med letom. Nadzor mora biti prilagojen vrsti naložbe, statusni obliki, velikosti, kompleksnosti, lastniški sestavi in javnosti družbe. Pri bistvenih odmikih od pričakovanj se mora sklad odzvati ter zahtevati od družbe pojasnila v okviru in na način, ki sta določena s tem zakonom in zakonom, ki ureja gospodarske družbe, ter akti upravljanja naložb, in ukrepati skladno s pristojnostmi, ki jih ima skladno s predpisi in akti upravljanja naložb.

5. oddelek Razpolaganje z naložbami

19. člen (minimalni delež v strateških naložbah sklada)

(1) Minimalni delež sklada v naložbah, ki so na podlagi tega zakona določene kot strateške naložbe sklada, je 50 % in en glas. Minimalni delež se lahko zniža pod delež, določen s prejšnjim stavkom, če se učinkovito uresničevanje strateških ciljev zagotavlja s koncesijsko pogodbo, ki je časovno omejena. Možnost znižanja pod minimalni delež skladno s tem odstavkom mora izrecno predvidevati strategija upravljanja naložb sklada.

(2) Ne glede na določbo prejšnjega odstavka je kot strateška naložba lahko določena tudi družba, v kateri ima sklad nižji delež, kot je določen v prejšnjem odstavku, pri čemer se minimalni delež te naložbe določi v strategiji upravljanja naložb sklada.

(3) Minimalni delež, določen v prvem in drugem odstavku tega člena, predstavlja lastniški delež v družbi, v kateri ima sklad delež skladno z zakonom, ki ureja gospodarske družbe, in akti posameznih družb.

(4) V primeru delniške družbe se minimalni delež izračuna kot razmerje med delnicami z glasovalnimi pravicami sklada ter vsemi delnicami družbe z glasovalnimi pravicami. Če agencija pristojna za trg finančnih instrumentov, odvzame glasovalne pravice, to ne vpliva na minimalni delež, določen s tem členom.

(5) Evidenco o deležih sklada v gospodarskih družbah vodi uprava sklada.

20. člen (razpolaganje z naložbami)

(1) Sklad samostojno in neodvisno razpolaga z naložbami in ni vezan na nobena soglasja ali omejitve, če ni s tem zakonom določeno drugače.

(2) Z nestrateškimi naložbami sklada lahko sklad prosto razpolaga.

(3) Prenosi naložb med skladom, SDH, KAD, DSU, Republiko Slovenijo, ZPIZ ter ZZZS skladno s tem zakonom in združitve družb s kapitalsko naložbo navedenih oseb ne pomenijo razpolaganja z naložbami.

21. člen (omejitve razpolaganja z naložbami)

(1) Ne glede na določila prejšnjega člena tega zakona sklad s strateškimi naložbami sklada ne sme razpolagati tako, da bi delež naložb sklada v posamezni naložbi padel pod minimalni delež, skladno s tem zakonom in strategijo upravljanja naložb sklada.

(2) Deleži, ki ne dosegajo minimalnih deležev, določenih s tem zakonom ne smejo biti obremenjeni z zastavno ali drugimi stvarnimi pravicami niti se glede njih ne sme sklepati nobenih dogovorov ali poslov, posledica katerih je lahko obveznost razpolaganja s temi deleži ali lastniško upravičenje tretjih oseb na teh deležih.

(3) Če delež sklada ne dosega minimalnega deleža, določenega s tem zakonom sklad s to naložbo ne sme razpolagati, razen pod pogoji in postopku, ki so določeni s tem zakonom v obsegu, določenim s tem zakonom, nima pa nobene obveznosti pridobivati novih deležev, da bi dosegel minimalni delež.

(4) Ob prodaji naložb, pri katerih se družba s kapitalsko naložbo sklada večinsko prenese na drugega lastnika, se zagotovi, da so o tem pravočasno obveščeni zaposleni in predstavniki ali predstavnice (v nadaljnjem besedilu: predstavnik) sveta delavcev.

22. člen

(metode prodaje in zamenjave domačih kapitalskih naložb)

- (1) Kapitalska naložba se proda na podlagi ene od teh metod ali njihovih kombinacij:
- javna ponudba, ki se izvede kot na nedoločen ali določljiv krog oseb naslovljeno javno vabilo k nakupu pod vnaprej objavljenimi pogoji in vsebuje vse bistvene sestavine pogodbe, ali
 - javna dražba, ki se izvede kot javna prodaja pod vnaprej objavljenimi pogoji prodaje, pri kateri je pogodba o nakupu sklenjena s ponudnikom, ki izpolnjuje pogoje in ponudi najvišjo ceno nad izklicno ceno, ali
 - javno zbiranje ponudb, ki se izvede kot na nedoločen ali določljiv krog oseb naslovljeno vabilo k oddaji ponudbe za nakup pod objavljenimi pogoji, ali
 - ponudba vrednostnih papirjev javnosti skladno z zakonom, ki ureja trg finančnih instrumentov.

(2) Ne glede na prejšnji odstavek se postopek prodaje lahko izvede na podlagi javne metode prodaje, ki je opredeljena v drugem zakonu.

(3) Pri javnem zbiranju ponudb se lahko za izboljšanje finančnih pogojev prodaje opravijo pogajanja skladno z objavljenimi pogoji.

(4) Kapitalske naložbe se lahko prodajajo ali zamenjajo na podlagi neposredne pogodbe:

- pri zamenjavi kapitalske naložbe, če se s tem ne zmanjša skupna vrednost naložb ali se izboljša kakovost kapitalske naložbe;
- če se z delnico trguje na organiziranem ali prostem trgu skladno z zakonom, ki ureja trg finančnih instrumentov, s pravili trgovanja tega trga, razen pri prodaji svežnjev, kot so opredeljeni s pravili organiziranega trga finančnih instrumentov, ki mora potekati po eni izmed javnih metod iz prvega odstavka tega člena;
- če se sprejme javna ponudba, predložena skladno z zakonom, ki ureja prevzeme;
- pri prodaji na podlagi prodajne opcije, če se ugotovi, da ob upoštevanju stroškov prodaje na trgu ne bi bila dosežena višja cena;
- pri uveljavljanju predkupne pravice upravičenca do kapitalske naložbe, potem ko je bila izvedena ena izmed javnih metod iz prvega odstavka tega člena;
- med skladom in Republiko Slovenijo ali med skladom in drugo družbo, katere edini delničar oziroma družbenik je Republika Slovenija.

23. člen

(metode prodaje in zamenjave finančnih naložb in naložbenih nepremičnin)

(1) Metode prodaje in zamenjave finančnih naložb se določijo s politiko upravljanja naložb.

(2) Za prodajo in zamenjavo naložbenih nepremičnin se smiselno uporabljajo metode prodaje in zamenjave, določene za prodaje in zamenjave domačih kapitalskih naložb iz prejšnjega člena.

3. poglavje

AKTI UPRAVLJANJA NALOŽB

24. člen

(strategija upravljanja naložb sklada)

(1) Strategija upravljanja naložb sklada določa:

- opredelitev in razvrstitev naložb na vrste naložb skladno z določbami tega zakona;
- omejitve glede vrste dopustnih naložb,
- ciljno sestavo naložb,
- največje dopustne izpostavljenosti posameznih naložb znotraj posamezne vrste naložb in do posameznega izdajatelja.

(2) Strategija upravljanja naložb sklada za domače kapitalske naložbe podrobneje določa:

- razvrstitev domačih kapitalskih naložb na posamezne vrste skladno z določbami tega zakona;
- opredelitev razvojnih usmeritev sklada kot delničarja ali družbenika družb s strateško naložbo sklada;
- posamezne strateške cilje, ki jih sklad želi uresničiti z vsako naložbo, opredeljeno kot strateško naložbo sklada.

(3) Predlog strategije upravljanja naložb sklada z obrazložitvijo pripravi sklad in jo posreduje ministrstvu, pristojnemu za finance.

(4) Sklad lahko predloži ministrstvu, pristojnemu za finance, predlog za spremembo strategije upravljanja naložb sklada, če to zahtevajo spremenjene gospodarske razmere.

(5) Na podlagi predloga iz tretjega ali četrtega odstavka Vlada Republike Slovenije (v nadaljnjem besedilu: vlada) pripravi predlog strategije z obrazložitvijo in jo pošlje v sprejem državnemu zboru.

(6) Strategijo upravljanja naložb sklada na predlog vlade sprejme državni zbor z večino opredeljenih glasov navzočih poslancev. Državni zbor lahko razveljavi ali spremeni strategijo upravljanja naložb sklada le s sprejetjem nove strategije.

(7) Ne glede na prejšnji odstavek, lahko državni zbor na predlog vlade sprejme spremembe strategije v delu, ki ga določa drugi odstavek tega člena.

25. člen

(letni načrt upravljanja naložb)

(1) Letni načrt upravljanja naložb pripravi uprava sklada skladno s cilji tega zakona in na podlagi sprejete strategije upravljanja naložb iz prejšnjega člena tega zakona.

(2) V letnem načrtu upravljanja naložb se opredelijo letna naložbena politika, podrobni cilji sklada pri upravljanju posameznih naložb vključno s podrobnimi cilji razpolaganja z naložbami ter gradnje ali pridobivanja domov za starejše občane za naslednje koledarsko leto ter ukrepi in usmeritve za doseganje teh ciljev. Letni načrt upravljanja naložb določa tudi pričakovane denarne tokove iz upravljanja naložb sklada, ki so vključene v letni načrt upravljanja naložb.

(3) K letnemu načrtu upravljanja naložb za naslednje koledarsko leto da soglasje nadzorni svet sklada na predlog uprave sklada najpozneje do konca novembra.

(4) Nadzorni svet pošlje vladi v sprejem letni načrt upravljanja naložb za naslednje koledarsko leto. Vlada pošlje sprejeti letni načrt upravljanja naložb v seznanitev državnemu zboru.

26. člen (politika upravljanja naložb)

(1) Politika upravljanja naložb natančneje določa načela, postopke in merila, ki jih sklad spoštuje pri opravljanju nalog skladno s tem zakonom. Sklad s politiko upravljanja opredeli način in postopek upravljanja naložb na način, da se zagotovi preglednost in nadzor poslovanja. Politika upravljanja naložb določa nadzorne mehanizme pri upravljanju naložb, zaposlovanju in najemanju zunanjih izvajalcev.

(2) Politika upravljanja naložb opredeljuje postopke razpolaganja z naložbami, ki zagotavljajo spoštovanje tega zakona in varujejo interese sklada ter omogočajo učinkovito izvedbo razpolaganja, pri čemer opredeljuje jasne mehanizme za zagotavljanje doseganja čim višje cene in morebitnih drugih ciljev sklada pri razpolaganju z naložbami.

(3) Politiko upravljanja naložb uprava sklada preveri najmanj enkrat letno in jo spremeni, če to zahtevajo spremenjene gospodarske razmere.

(4) K politiki upravljanja naložb za naslednje koledarsko leto da soglasje nadzorni svet sklada na predlog uprave sklada najpozneje do konca novembra.

27. člen (kodeks korporativnega upravljanja)

(1) Kodeks korporativnega upravljanja družb s kapitalsko naložbo sklada (v nadaljnjem besedilu: kodeks) vsebuje načela in priporočila dobre prakse za korporativno upravljanje družb s kapitalsko naložbo sklada.

(2) Kodeks vsebuje različna priporočila za družbe glede na različne statusne oblike in lastniško sestavo ter glede na dejstvo, ali se z vrednostnimi papirji družb trguje na organiziranem trgu vrednostnih papirjev.

(3) Sklad si prizadeva, da se družbe s kapitalsko naložbo sklada v poslovnem poročilu sklicujejo na kodeks skladno z zakonodajo, ki ureja delovanje gospodarskih družb, in da v vsakem letnem poročilu razkrijejo, kako so spoštovale kodeks po načelu »uporabi ali pojasni«.

(4) Vse druge morebitne smernice in stališča, ki jih sklad kakor koli predloži družbam s kapitalsko naložbo sklada, so v celoti skladna s kodeksom in politiko upravljanja.

(5) Kodeks sprejme uprava sklada, k njemu pa da soglasje nadzorni svet.

(6) Priporočila dobrega korporativnega upravljanja, vsebovana v kodeksu, smiselno upošteva tudi sklad pri svojem delovanju.

4. poglavje

UPORABA PREMOŽENJA SKLADA

28. člen (namenskost uporabe)

(1) Premoženje sklada se uporablja le za namene, določene s tem zakonom.

(2) Bilančni dobiček sklada se ne uporabi za razdelitev delničarjem.

29. člen (povečanje osnovnega kapitala sklada)

Republika Slovenija lahko na predlog vlade kot skupščine in s sklepom državnega zbora izvede povečanje osnovnega kapitala sklada.

30. člen (povečanje osnovnega kapitala družb s kapitalsko naložbo sklada)

(1) Ne glede na določbe drugega odstavka 15. člena tega zakona lahko Republika Slovenija na predlog ministrstva, pristojnega za finance, in s sklepom vlade izvede povečanje osnovnega kapitala družbe s kapitalsko naložbo sklada pri čemer pridobljeno naložbo prenese na sklad.

(2) Povečanje osnovnega kapitala naložb sklada, ki so opredeljene kot strateške, lahko izvede le Republika Slovenija.

31. člen (sofinanciranje obveznega pokojninskega zavarovanja, politike za skrb za starejše in ukrepe družinske politike)

(1) Sofinanciranje obveznega pokojninskega in invalidskega zavarovanja, se izvršuje na podlagi zakona, ki ureja pokojninsko in invalidsko zavarovanje.

(2) Sklad vsako leto vplača 40 % prejetih dividend in 40 % kupnin od prodaje domačih kapitalskih naložb sklada, ki niso strateške naložbe sklada, tekočega leta v ZPIZ. Sklad vplača sredstva v ZPIZ najkasneje do 31. januarja za preteklo leto.

(3) Sklad vsako leto za namen sofinanciranja politike za skrb za starejše nameni 10 % dividend, prejetih v preteklem letu.

(4) Sklad vsako leto za ukrepe družinske politike nameni 10 % dividend, prejetih v preteklem letu.

(5) Ne glede na prvi in drugi odstavek tega člena se lahko za doseganje cilja hitrega prilagajanja in odzivanja na spremembe v družbi z zakonom, ki ureja izvrševanje proračuna

Republike Slovenije, lahko izjemoma določijo tudi vmesna sofinanciranja obveznega pokojninskega zavarovanja iz premoženja sklada izključno za usklajevanje pokojnin.

32. člen
(akumulacija premoženja sklada)

(1) Premoženje sklada se akumulira trajno oziroma za nedoločen čas.

(2) Za akumulacijo premoženja sklad nameni 40% prejetih dividend ter 60% kupnin od prodaje naložb.

5. poglavje
STATUS IN UPRAVLJANJE SKLADA

1. oddelek
Status sklada

33. člen
(pravnoorganizacijska oblika in firma sklada)

(1) Sklad je delniška družba. Ustanoviteljica in edina delničarka sklada je Republika Slovenija.

(2) Firma sklada je: Nacionalni demografski sklad, d.d.

(3) Skrajšana firma je: NDS, d. d.

(4) Prevod firme je: National Demographic Fund, Ltd

(5) Skrajšani prevod firme je: NDF, Ltd

34. člen
(uporaba zakonov)

(1) Za sklad se uporabljajo določbe zakona, ki ureja gospodarske družbe in določbe zakona, ki ureja integriteto in preprečevanje korupcije, če ni s tem zakonom drugače določeno.

(2) Za sklad se ne uporabljajo določbe zakona, ki ureja finančne konglomerate, in določbe zakona, ki ureja javne sklade.

35. člen
(uporaba mednarodnih standardov računovodskega poročanja)

Sklad vodi poslovne knjige skladno z mednarodnimi standardi računovodskega poročanja.

36. člen
(konsolidirano letno poročilo)

Ne glede na zakon, ki ureja gospodarske družbe, sklad pripravi konsolidirano letno poročilo v desetih mesecih po koncu poslovnega leta.

37. člen
(prepoved sklepanja sponzorskih in donatorskih pogodb)

Sklad ne sme sklepati nobenih sponzorskih ali donatorskih pogodb.

38. člen
(provizija za upravljanje)

(1) Sklad je za opravljanje storitev upravljanja, ki vključuje tudi gospodarsko družbo iz drugega odstavka 14. člena tega zakona, upravičen do povračila stroškov iz sredstev sklada, ki jih določi vlada.

(2) Poleg povračila stroškov je sklad iz sredstev sklada upravičen izvršiti plačila za stroške, ki so nujno potrebni za delovanje sklada.

2. oddelek
Organi sklada

39. člen
(organi sklada)

Organi sklada so:

- skupščina;
- nadzorni svet;
- uprava.

40. člen
(skupščina sklada)

Naloge in pristojnosti skupščine sklada skladno z določbami tega zakona in zakona, ki ureja gospodarske družbe, uresničuje vlada.

41. člen
(sestava nadzornega sveta sklada)

(1) Nadzorni svet sklada ima devet članov. Štiri imenuje državni zbor, in sicer tri na predlog poslanskih skupin in enega na predlog Zveze društev upokojencev Slovenije. Pet članov imenuje vlada, in sicer na predlog ministrstva, pristojnega za finance.

(2) Za člana nadzornega sveta sklada je lahko izvoljen, kdor poleg pogojev, ki jih določa zakon, ki ureja gospodarske družbe, izpolnjuje še te pogoje in merila:

- odlikuje ga osebna integriteta in poslovna etičnost;
- njegove izkušnje potrjujejo poslovna uspešnost in ugled;
- ima izobrazbo, pridobljeno po študijskih programih za pridobitev izobrazbe druge bolonjske stopnje, ali raven izobrazbe, pridobljene po študijskih programih, ki skladno z zakonom ustreza izobrazbi druge bolonjske stopnje;
- ima najmanj pet let ustreznih delovnih izkušenj iz vodenja in upravljanja ali nadzora gospodarskih družb in dosega pri svojem delu dobre in primerljive rezultate;
- ni bil obsojen zaradi kaznivega dejanja, ki se preganja po uradni dolžnosti, ali zoper njega ni bila vložena pravnomočna obtožnica za kaznivo dejanje, ki se preganja po uradni dolžnosti;

- ne opravlja funkcije, ki je po zakonu, ki ureja integriteto in preprečevanje korupcije, po tem ali drugem zakonu nezdružljiva s članstvom v nadzornem organu ali organu upravljanja gospodarske družbe, in take funkcije ni opravljal v preteklih šestih mesecih;
- ni član organa vodenja ali nadzora v družbi, v kateri ima sklad večinski delež ali prevladujoč vpliv.

(3) Člani nadzornega sveta sklada in njihovi ožji družinski člani ne smejo biti v poslovnem razmerju z gospodarsko družbo s kapitalsko naložbo sklada ali z njo povezano družbo. Za poslovno razmerje se šteje vsak pravni posel razen poslov, v katerih je član nadzornega sveta sklada odjemalec običajnih produktov in storitev družbe, v kateri sklad ima ali upravlja kapitalsko naložbo, po splošnih pogojih, ki veljajo za druge subjekte na trgu.

(4) Kandidat za člana nadzornega sveta sklada mora pred imenovanjem organu, ki ga imenuje, predložiti izjavo, s katero razkriva, ali se je s svojo kandidaturo znašel v okoliščinah, ki bi lahko povzročile nasprotje interesov skladno z zakonom, ki ureja integriteto in preprečevanje korupcije.

(5) Izpolnjevanje pogojev kandidatov za člane nadzornega sveta sklada, ki jih imenuje državni zbor, preverja Mandatno-volilna komisija državnega zbora.

(6) Za nadzorni svet sklada se ne uporabljajo določbe zakona, ki ureja sodelovanje delavcev pri upravljanju.

(7) Nadzorni svet sklada je sestavljen iz članov, ki se medsebojno dopolnjujejo po strokovnem znanju in kompetencah. Vanj so imenovani strokovnjaki za finance, korporativno upravljanje, upravljanje obveznosti in premoženja ter korporacijsko pravo.

42. člen

(imenovanje prvih članov nadzornega sveta sklada in mandat članov nadzornega sveta SDH)

(1) Vlada in državni zbor imenujeta prve člane nadzornega sveta sklada najpozneje v dveh mesecih od uveljavitve tega zakona.

(2) Ob imenovanju novih članov nadzornega sveta sklada skladno s tem členom članom nadzornega sveta, ki so bili imenovani kot člani nadzornega sveta SDH, funkcija preneha ne glede na določbe tega zakona o prenehanju funkcije članov nadzornega sveta sklada in trajanju njihovega mandata.

(3) V primeru, da funkcija članom nadzornega sveta, ki so bili imenovani kot člani nadzornega sveta SDH, preneha v času od uveljavitve tega zakona do imenovanja novih članov nadzornega sveta skladno s tem členom, se funkcija članom nadzornega sveta, ki so bili imenovani kot člani nadzornega sveta SDH, podaljša do imenovanja novih članov nadzornega sveta.

43. člen

(imenovanje nadzornega sveta sklada)

(1) Član nadzornega sveta sklada je imenovan za pet let z možnostjo enkratnega ponovnega imenovanja.

(2) V primeru prenehanja mandata člana nadzornega sveta sklada se izvede nov postopek za imenovanje člana, s strani predlagatelja, ki je predlagal člana, kateremu je prenehal mandat.

44. člen (poslovanje nadzornega sveta sklada)

(1) Nadzorni svet sklada za svoje delo sprejme poslovnik o delu.

(2) Nadzorni svet sklada je sklepčen, če je pri sklepanju navzočih najmanj pet članov.

(3) Nadzorni svet sklada odloča z navadno večino, ob enakem številu glasov je odločilen glas predsednika nadzornega sveta, v njegovi odsotnosti pa njegovega namestnika. Namestnik prevzame pravice in obveznosti predsednika le, če je ta odsoten ali onemogočen pri njihovem uresničevanju, skladno z določbami zakona, ki ureja gospodarske družbe.

(4) Sej nadzornega sveta se lahko za spremljanje izvajanja nalog sklada udeleži tudi predsednik Komisije za nadzor javnih financ, predstavnik ministrstva za gospodarstvo in predstavnik ministrstva za finance, ki nimajo glasovalne pravice.

45. člen (pristojnosti nadzornega sveta sklada)

(1) Nadzorni svet sklada nadzira uresničevanje aktov upravljanja naložb in poslovanje sklada.

(2) Za vse druge naloge, pristojnosti in obveznosti nadzornega sveta sklada, ki niso posebej opredeljene v tem zakonu, se uporabljajo določbe zakona, ki ureja gospodarske družbe.

46. člen (komisije nadzornega sveta sklada)

(1) Nadzorni svet sklada imenuje revizijsko komisijo in komisijo za tveganja skladno z zakonom, ki ureja gospodarske družbe.

(2) Nadzorni svet sklada lahko skladno z zakonom, ki ureja gospodarske družbe, imenuje tudi druge komisije, če je to potrebno za njegovo delo.

47. člen (odpoklic člana nadzornega sveta sklada)

Glede razlogov za odpoklic član nadzornega sveta se uporablja določba, ki ureja odpoklic članov nadzornega sveta delniške družbe iz zakona, ki ureja gospodarske družbe.

48. člen (prejemki članov nadzornega sveta sklada)

Prejemke predsednika in članov nadzornega sveta sklada določi vlada kot skupščina sklada.

49. člen

(uprava sklada)

(1) Upravo sklada sestavljajo predsednik in dva člana, ki jih imenuje nadzorni svet sklada na podlagi javnega razpisa. Postopek razpisa se določi v poslovniku o delu nadzornega sveta.

(2) Za člana uprave sklada je lahko imenovana oseba, ki poleg pogojev, določenih v zakonu, ki ureja gospodarske družbe, izpolnjuje še te pogoje:

- jo odlikuje osebna integriteta in poslovna etičnost;
- ima izobrazbo, pridobljeno po študijskih programih druge stopnje skladno z zakonom, ki ureja visoko šolstvo, oziroma raven izobrazbe, ki skladno z zakonom, ki ureja visoko šolstvo, ustreza izobrazbi druge stopnje;
- ima deset let delovnih izkušenj, od tega najmanj sedem let na vodstvenih položajih;
- ni bila obsojena zaradi kaznivega dejanja, ki se preganja po uradni dolžnosti, ali zoper njo ni bila vložena pravnomočna obtožnica za kaznivo dejanje, ki se preganja po uradni dolžnosti;
- ne opravlja funkcije, ki je po zakonu, ki ureja integriteto in preprečevanje korupcije, po tem ali drugem zakonu nezdružljiva s članstvom v nadzornem organu ali organu vodenja gospodarske družbe, in take funkcije ni opravljala v preteklih šestih mesecih;
- nima ali v zadnjih šestih mesecih ni imela funkcije v politični stranki, na katero je bila voljena ali imenovana.

(3) Član uprave sklada je imenovan za pet let z možnostjo ponovnega imenovanja.

(4) Položaj članov uprave sklada je nezdružljiv s članstvom v poslovodstvu v družbi, v kateri ima sklad večinski delež ali prevladujoč vpliv, in v gospodarski družbi, ki opravlja dejavnost, ki je ali bi lahko bila v konkurenčnem razmerju z dejavnostjo družbe s kapitalsko naložbo sklada.

(5) Člani uprave sklada ne smejo biti v poslovnem razmerju z gospodarsko družbo s kapitalsko naložbo sklada ali z njo povezano družbo. Za poslovno razmerje se šteje vsak pravni posel razen poslov, v katerih je član uprave sklada odjemalec običajnih produktov in storitev družbe s kapitalsko naložbo sklada, po splošnih pogojih, ki veljajo za druge subjekte na trgu.

(6) Kršitev dolžnosti članov uprave na podlagi tega zakona ali aktov upravljanja naložb je hujša kršitev obveznosti člana uprave sklada. Za razrešitev člana uprave sklada se uporabljajo določbe zakona, ki ureja gospodarske družbe.

50. člen

(pristojnost uprave sklada)

(1) Uprava sklada je odgovorna za vse upravljalvske odločitve sklada. Posle sklada vodi samostojno in na lastno odgovornost, skladno z akti upravljanja naložb. Ta zakon ali statut sklada lahko določita, da sme uprava sklada nekatere vrste poslov opravljati samo v soglasju z nadzornim svetom sklada. Ne glede na določbe zakona, ki ureja gospodarske družbe, nadzorni svet sklada ne more s sklepom določiti obveznosti pridobivanja soglasja uprave sklada za nekatere posle, če tega ne določa ta zakon ali statut sklada.

(2) Vse druge naloge, pristojnosti in obveznosti uprave sklada, ki niso posebej opredeljene v tem zakonu, določa zakon, ki ureja gospodarske družbe.

51. člen

(prejemki članov uprave sklada)

Prejemke predsednika in članov uprave sklada določi nadzorni svet sklada. Pri tem se ne uporabljajo določbe zakona, ki ureja prejemke poslovodnih oseb v gospodarskih družbah v večinski lasti Republike Slovenije in samoupravnih lokalnih skupnostih.

6. poglavje

UKREPI ZA KREPITEV INTEGRITETE IN ODGOVORNOSTI TER OMEJEVANJE TVEGANJ ZA KORUPCIJO, NASPROTJE INTERESOV IN ZLORABO NOTRANJIH INFORMACIJ PRI UPRAVLJANJU NALOŽB SKLADA

52. člen (integriteta in preprečevanje korupcije)

Sklad izdelava, uresničuje in dopolnjuje načrt integritete, kot to določa zakon, ki ureja integriteto in preprečevanje korupcije.

53. člen (dostop do informacij javnega značaja)

Sklad je zavezanec za posredovanje informacij javnega značaja. Glede postopka tega posredovanja in dolžnosti zavezanca se uporabljajo določbe zakona, ki ureja dostop do informacij javnega značaja.

54. člen (javna objava)

- (1) Sklad na svojih spletnih straneh javno in sproti objavlja:
- politiko upravljanja ter obseg posameznih naložb v gospodarskih družbah in njihove spremembe;
 - merila za merjenje uspešnosti družb;
 - letno poročilo o poslovanju;
 - revizijska poročila;
 - seznam subjektov, za katere skladno z zakonodajo veljajo omejitve poslovanja s povezanimi osebami.
 - informacije o sestavi organov upravljanja (vključno s prokuristi) in nadzora (vključno z življenjepisi, izjavami o razkritju nasprotij interesov skladno s 47. členom tega zakona, pogodbeno dogovorjenimi prejemki oziroma bonitetami in informacijami v zvezi s postopkom kadrovanja navedenih oseb).

(2) Obveznost javne objave podatkov iz pete, šeste in sedme alineje prejšnjega odstavka velja tudi za družbe, v katerih ima sklad večinski delež ali prevladujoč vpliv.

(3) Vsaka javno objavljena vsebina iz prvega in drugega odstavka tega člena je dostopna še vsaj pet let po objavi. Če so v letno poročilo sklada ali v načrt integritete vključeni podatki, ki so skladno z zakonom zaupne narave ali poslovna skrivnost ali katerih razkritje bi bilo lahko resna ovira za notranje delovanje sklada ali družbe iz prejšnjega odstavka, se taki podatki prekrijejo.

(4) Ta člen ne omejuje obveznosti in postopkov javnih razkritij ali dostopa do informacij javnega značaja, ki jim je zavezan sklad na podlagi drugih zakonov.

(5) Postopek javne objave sklad določi z internim aktom.

(6) Nadzor nad tem členom izvaja Agencija za trg vrednostnih papirjev.

55. člen

(razkritje podatkov o plačilnem prometu sklada)

Za krepitev preglednosti in odgovornosti upravljanja sklad ob upoštevanju poslovne tajnosti in varstva osebnih podatkov Komisiji za preprečevanje korupcije daje podatke, potrebne za vključitev v sistem objave podatkov o plačilnem prometu po spletni aplikaciji o plačilnem prometu, kot to velja za opravljanje plačilnih storitev za proračunske uporabnike.

56. člen

(razkrivanje odločitev na skupščinah delničarjev)

(1) Sklad z notranjim aktom določi način poročanja in ravnanje s poročili posameznih pooblaščenecv za skupščine delničarjev družb s kapitalsko naložbo sklada, ki imajo sedež v Republiki Sloveniji.

(2) Sklad javno razkrije svoje delovanje na vsaki skupščini kapitalske naložbe sklada. Razkritja se javno objavijo na spletni strani sklada dva delovna dneva po skupščini ali pri posameznih družbah z omejeno odgovornostjo dva dni po tem, ko lahko pooblaščenec glede na okoliščine zagotovi popolno gradivo. S posebnim pisnim razkritjem se objaviti tudi vsaka neudeležba sklada na skupščini družbe s kapitalsko naložbo sklada s pojasnilom o razlogih za neudeležbo.

(3) V razkritjih po tem členu mora biti jasno navedeno, za katero družbo gre, kdaj je potekala skupščina, kakšen je bil dnevni red in vsa dejanja sklada na skupščini, vključno z vlaganjem nasprotnih predlogov ter glasovanjem sklada o predlogih in nasprotnih predlogih. Vsakemu razkritju je priložena izjava, ali je bilo delovanje sklada na posamezni skupščini skladno s tem zakonom in akti upravljanja naložb.

57. člen

(poročanje)

Sklad enkrat letno, najpozneje do 31. oktobra, vladi in državnemu zboru pošlje letno poročilo za preteklo poslovno leto.

58. člen

(skrbnost in odškodninska odgovornost)

(1) Člani organov sklada ravnaajo s skrbnostjo, opredeljeno z zakonom, ki ureja gospodarske družbe, in načeli upravljanja naložb, ki jih predpisuje ta zakon.

(2) Za odgovornost članov organov vodenja in nadzora sklada za škodo, ki je temu povzročena zaradi njihove opustitve dolžne skrbnosti, v celoti veljajo določbe zakona, ki ureja gospodarske družbe.

(3) Člani organov vodenja in nadzora sklada z vsem svojim premoženjem solidarno odškodninsko odgovarjajo za škodo, ki nastane zaradi upravljanja premoženja sklada, razen če dokažejo, da so ravnali s skrbnostjo skladno s prvim odstavkom tega člena in pri ravnanju v celoti upoštevali zakonodajo, notranje akte družbe in akte upravljanja.

59. člen

(revizijski in odškodninski postopki ter zastopniki javnega interesa)

Če pri uresničevanju svojih zakonskih pristojnosti Ministrstvo za finance, Računsko sodišče Republike Slovenije, Komisija za preprečevanje korupcije, Agencija za trg vrednostnih papirjev ali Javna agencija Republike Slovenije za varstvo konkurence ugotovi dejstva in okoliščine, ki dokazujejo sum oškodovanja sklada, lahko kot zastopnik javnega interesa organom vodenja ali nadzora sklada ali državnemu zboru predlaga postopke za začetek posebnih revizij, začetek odškodninskih postopkov proti članom organov vodenja ali nadzora in vseh drugih ustreznih postopkov, s katerimi se zaščitijo premoženje in interesi sklada skladno z določbami tega zakona in zakona, ki ureja gospodarske družbe. Če organ vodenja ali nadzora sklada ali državni zbor predlog zavrne ali nanj v 30 dneh ne odgovori, lahko organi iz prvega stavka v sodelovanju z Državnim odvetništvom Republike Slovenije sami v imenu in za račun sklada sprožijo postopke za začetek posebnih revizij, odškodninskih postopkov in vseh drugih ustreznih postopkov, s katerimi se zaščitijo premoženje in interesi sklada skladno z določbami tega zakona in zakona, ki ureja gospodarske družbe.

60. člen

(zastaralni roki za odškodninsko odgovornost)

(1) Ne glede na določbe zakona, ki ureja obligacijska razmerja, odškodninska odgovornost za povzročeno škodo zoper:

- člana uprave ali nadzornega sveta sklada;
- zunanje pravne in fizične osebe, ki za sklad opravljajo svetovalne storitve;
- zastara v desetih letih, odkar je oškodovanec zvedel za škodo in za tistega, ki jo je povzročil, ali v desetih letih od prenehanja mandata člana uprave ali člana nadzornega sveta, ali v desetih letih od dneva prenehanja položaja vodstvene osebe ali v desetih letih od prenehanja opravljanja storitev zunanjega svetovanja za zunanje pravne in fizične osebe.

(2) V vsakem primeru terjatev iz prejšnjega odstavka zastara v petnajstih letih od nastanka škode.

61. člen

(nadzor računskega sodišča)

(1) Računsko sodišče vsako leto opravi revizijo pravilnosti in smotnosti poslovanja sklada skladno s pristojnostmi, kot jih določa zakon, ki ureja računsko sodišče. Računsko sodišče je pristojno tudi za opravljanje revizij pravilnosti in smotnosti poslovanja v gospodarskih družbah, v katerih ima sklad neposredno ali posredno večinski delež ali prevladujoč vpliv. Glede postopkovnih vprašanj revizije in dolžnosti revidiranja se uporabljajo določbe zakona, ki ureja računsko sodišče.

62. člen

(obveznost javnega naročanja)

Sklad se šteje za naročnika po zakonu, ki ureja javno naročanje.

8. poglavje

PREHODNE IN KONČNE DOLOČBE

63. člen
(preoblikovanje SDH v sklad)

(1) Sklad kot pravni naslednik SDH nastane s prevzemom pristojnosti in obveznosti sklada s strani družbe SDH z dnem uveljavitve tega zakona. Prevzem pristojnosti in obveznosti skladno s tem členom se izvede tako, da družba SDH pridobi pristojnosti, obveznosti in naloge skladno s tem zakonom. Prevzem obveznosti ne pomeni prenehanja družbe SDH, saj ta z dnem uveljavitve tega zakona nepretrgano posluje naprej. Sklad poleg nalog skladno s tem zakonom uresničuje vsa pooblastila, pristojnosti, pravice in obveznosti družbe SDH pred preoblikovanjem.

(2) Organi družbe SDH morajo v enem mesecu od uveljavitve tega zakona pripraviti spremembe statuta in firme družbe, potrebne za usklajitev s tem zakonom in nemoteno opravljanje obveznosti skladno s tem zakonom, in jih vložiti za registracijo vsem pristojnim državnim organom. Do spremembe firme in statuta sklad opravlja vse naloge, določene s tem zakonom, pod firmo SDH, morebitne določbe statuta, ki niso skladne s tem zakonom, pa se ne uporabljajo.

64. člen
(povečanje premoženja sklada z naložbami Republike Slovenije)

(1) Osnovni kapital sklada se poveča z vsemi kapitalskimi naložbami Republike Slovenije, razen s kapitalskimi naložbami Republike Slovenije:

- v mednarodnih finančnih institucijah;
- v gospodarskih družbah, ki opravljajo javno gospodarsko službo dejavnosti systemskega operaterja za prenos in distribucijo zemeljskega plina in električne energije ter javno gospodarsko službo dejavnosti organiziranja trga z električno energijo v Republiki Sloveniji;
- v gospodarski družbi, ustanovljeni na podlagi Zakona o izgradnji, upravljanju in gospodarjenju z drugim tirom železniške proge Divača–Koper (Uradni list RS, št. 51/18),
- v gospodarski družbi, ustanovljeni po Zakonu o Družbi za avtoceste v Republiki Sloveniji (Uradni list RS, št. 97/10 in 40/12 – ZUJF) in
- v gospodarski družbi iz drugega odstavka 36. člena Zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o cestah (Uradni list RS, št. 10/18).

(2) Vsa potrebna opravila v zvezi s prenosi lastništva kapitalskih naložb iz prejšnjega odstavka v svojem imenu in za svoj račun izvede sklad v roku enega meseca od uveljavitve tega zakona.

(3) Ne glede na prejšnji odstavek sklad vsa potrebna opravila v zvezi s prenosi lastništva kapitalskih naložb v bankah in zavarovalnicah izvede v roku enega meseca od pridobitve ustreznih dovoljenj in soglasij s strani pristojnih nadzornih institucij.

65. člen
(povečanje premoženja sklada z naložbami ZPIZ)

(1) V last sklada se neodplačno prenese kapitalska naložba ZPIZ v družbi Zavarovalnica Triglav, d.d. in kapitalska naložba ZPIZ v Nepremičninskem skladu PIZ, d.o.o.

(2) Vsa potrebna opravila v zvezi s prenosi lastništva kapitalske naložbe iz prejšnjega odstavka v svojem imenu in za svoj račun izvede sklad v roku enega meseca od uveljavitve tega zakona.

66. člen
(pripojitev KAD k skladu)

(1) K skladu se v skladu z določbami zakona, ki ureja gospodarske družbe, pripoji družba KAD z odvisnimi družbami v treh mesecih od uveljavitve tega zakona.

(2) V skladu s prejšnjim odstavkom se na sklad prenesejo vsa pooblastila, pravice in obveznosti pripojenih družb, določene z zakonom in na njegovi podlagi izdanimi predpisi, ter z njimi povezano premoženje, če ni s tem zakonom določeno drugače.

(3) Sklad jamči za izpolnitev obveznosti pripojenih družb z vsem svojim premoženjem.

(4) Sklad vstopi kot univerzalni pravni naslednik pripojenih družb v vsa pravna razmerja ter prevzema vse sodne postopke, v katerih je pripojena družba stranka v postopku.

(5) Modra zavarovalnica d.d. se šteje za strateško naložbo, dokler upravlja Zaprti vzajemni pokojninski sklad za upokojence (ZVPSJU).

67. člen
(pripojitev DSU k skladu)

(1) K skladu se v skladu z določbami zakona, ki ureja gospodarske družbe, pripoji družba DSU v treh mesecih od uveljavitve tega zakona.

(2) V skladu s prejšnjim odstavkom se na sklad prenesejo vsa pooblastila, pravice in obveznosti pripojene družbe, določene z zakonom in na njegovi podlagi izdanimi predpisi, ter z njimi povezano premoženje, če ni s tem zakonom določeno drugače.

(3) Sklad jamči za izpolnitev obveznosti pripojene družbe z vsem svojim premoženjem.

(4) Sklad vstopi kot univerzalni pravni naslednik pripojene družbe v vsa pravna razmerja ter prevzema vse sodne postopke, v katerih je pripojena družba stranka v postopku.

68. člen
(povečanje premoženja sklada z naložbo ZZZS)

(1) ZZZS prenese delnice, ki jih ima v lasti na dan uveljavitve tega zakona v družbi Vzajemna zdravstvena zavarovalnica d.d., in mu pripadajo kot ustanovitelju na podlagi zakona, ki ureja statusno preoblikovanje Vzajemne zdravstvene zavarovalnice, neodplačno na sklad ne glede na določbe drugih zakonov, ki urejajo razpolaganje s premoženjem ZZZS. Prenos delnic iz prejšnjega stavka se opravi na podlagi naloga za prenos vrednostnih papirjev na novega imetnika, kot ga urejajo pravila Centralne klirinške depotne družbe d.d.

(2) Z dnem prenosa delnic pridobi sklad vse pravice in obveznosti, ki izhajajo iz lastništva delnic v družbi Vzajemna zdravstvena zavarovalnica d.d., vključno s pravico do glasovanja in do dividend.

(3) Vsa potrebna opravila v zvezi s prenosom delnic iz tega člena v svojem imenu in za svoj račun izvede sklad v roku enega meseca od pridobitve ustreznih dovoljenj in soglasij s strani pristojnih nadzornih institucij.

69. člen
(prevzemi in koncentracije)

(1) Prenosi in pripojitve kapitalskih naložb skladno s tem zakonom ne predstavljajo pridobivanja novega deleža skladno z zakonom, ki ureja prevzeme.

(2) Ne glede na zakon, ki ureja preprečevanje omejevanja konkurence, prenos in pripojitve kapitalskih naložb po tem zakonu ne predstavljajo koncentracije v smislu zakona, ki ureja preprečevanje omejevanja konkurence.

70. člen

(sprejetje strategije upravljanja naložb sklada)

(1) Predlog strategije upravljanja naložb sklada skladno s prvim in drugim odstavkom 24. člena tega zakona sklad pripravi in posreduje ministrstvu, pristojnemu za finance, najpozneje v petih mesecih, državni zbor pa jo sprejme najpozneje v sedmih mesecih od uveljavitve tega zakona.

(2) Odlok o strategiji upravljanja naložb države (Uradni list RS, št. 20/25) se še uporablja po prenehanju veljavnosti Zakona o Slovenskem državnem holdingu (Uradni list RS, št. 25/14 – ZSDH-1) do dneva uveljavitve strategije upravljanja naložb sklada.

71. člen

(sprejetje letnega načrta upravljanja)

(1) Ne glede na določbe 25. člena tega zakona sklad letni načrt upravljanja prvič posreduje državnemu zboru skupaj s strategijo upravljanja naložb sklada iz 24. člena tega zakona.

(2) Za leto, v katerem sklad prvič posreduje letni načrt upravljanja državnemu zboru, se ne uporabljajo določila četrtega odstavka 25. člena tega zakona.

72. člen

(sprejetje prve politike upravljanja naložb)

Sklad politiko upravljanja naložb prvič sprejme najpozneje v petih mesecih od sprejema strategije upravljanja naložb sklada.

73. člen

(sprejetje meril za merjenje uspešnosti družb)

Sklad predlog meril za merjenje uspešnosti družb prvič sprejme najpozneje v petih mesecih od sprejema strategije upravljanja naložb sklada.

74. člen

(sledljivost komuniciranja z državnimi organi in drugimi osebami javnega prava)

Notranji akt, s katerim zagotovi sledljivost komuniciranja z državnimi organi in drugimi osebami javnega prava skladno s tretjim odstavkom 6. člena tega zakona, sklad sprejme najpozneje v enem mesecu od uveljavitve tega zakona.

75. člen

(sprejetje načrta upravljanja tveganj)

Načrt upravljanja tveganj skladno z drugim odstavkom 13. člena tega zakona sklad sprejme najpozneje v enem mesecu od uveljavitve tega zakona.

76. člen
(sprejetje načrta integritete)

Načrt integritete skladno s 52. členom tega zakona sklad sprejme najpozneje v enem mesecu od uveljavitve tega zakona.

77. člen
(nakazilo dodatnega vira financiranja)

Sredstva iz posebnega računa pri ministrstvu, pristojnemu za finance, pridobljena na podlagi tretjega odstavka 79. člena ZSDH-1, se skladu nakažejo 30. dan od uveljavitve tega zakona. Z dnem nakazila sredstev se poseben račun pri ministrstvu, pristojnemu za finance, ukine.

78. člen
(imenovanje začasnih članov uprave)

(1) Vlada imenuje začasne člane uprave sklada najkasneje v 15 dneh od uveljavitve tega zakona.

(2) Začasnim članom uprave traja mandat do imenovanja članov uprave sklada, imenovanih skladno s prvim odstavkom 49. člena tega zakona s strani članov nadzornega sveta, imenovanih skladno s 42. členom tega zakona.

79. člen
(prenehanje veljavnosti zakonov)

Z dnem uveljavitve tega zakona prenehajo veljati:

- Zakon o Slovenskem državnem holdingu (Uradni list RS, št. 25/14 – ZSDH-1);
- Zakon o lastninskem preoblikovanju deleža zavarovalnic, do katerega so upravičene fizične osebe (Uradni list RS, št. 56/08 in 38/10 – ZUKN);
- 1. člen, četrti odstavek 2. člena, 4., 5. in 9. člen Zakona o preoblikovanju Kapitalske družbe pokojninskega in invalidskega zavarovanja ter o naložbeni politiki Kapitalske družbe pokojninskega in invalidskega zavarovanja in Slovenske odškodninske družbe (Uradni list RS, št. 79/10, 26/11 in 105/12 – ZSDH),
- 19.a člen Zakona o Slovenskem odškodninskem skladu (Uradni list RS, št. 21/11 – uradno prečiščeno besedilo, 9/16 – ZGGLRS, 55/17, 174/20 – ZIPRS2122 in 140/22 – ZSDH-1A) in Zakon o dopolnitvi Zakona o slovenskem odškodninskem skladu (Uradni list RS, št. 55/17).

80. člen
(uveljavitev zakona)

Ta zakon začne veljati trideseti dan po objavi v Uradnem listu Republike Slovenije.

III. OBRAZLOŽITEV ČLENOV

K 1. členu

Zakon o nacionalnem demografskem skladu ureja prenos naložb Republike Slovenije, Slovenskega državnega holdinga, Kapitalske družbe pokojninskega in invalidskega zavarovanja, Družbe za upravljanje terjatev bank, Družbe za svetovanje in upravljanje in Zavoda za pokojninsko in invalidsko zavarovanje v lastništvo sklada, upravljanje naložb in akte ter postopke upravljanja naložb.

Osnovni namen tega zakona je doseči neodvisnost in avtonomnost sklada pri upravljanju njegovih naložb ter bistveno povečanje vrednosti premoženja sklada s ciljem pomembne okrepitve vloge sklada pri zagotavljanju dodatne pokojninske varnosti v prihodnosti.

S tem zakonom se z namenom povečanja premoženja sklada v lastništvo sklada prenašajo naložbe Republike Slovenije, SDH, KAD, DSU in ZPIZ, ki lahko na dolgi rok zagotavljajo ohranjanje ali povečanje namenskega premoženja sklada za namen sofinanciranja obveznega pokojninskega zavarovanja. Ključne kapitalske naložbe se s tem zakonom uvrstijo med strateške naložbe sklada, ki se trajno namenijo za doseganje javnih ciljev na področju krepitve vloge sklada pri zagotavljanju dolgoročne vzdržnosti pokojninske blagajne. Strateške naložbe sklada v skladu s tem zakonom ostajajo v dolgoročnem lastništvu sklada, z njimi pa sklad samostojno in neodvisno upravlja.

K 2. členu

V tem členu je pojasnjen pomen izrazov, ki se uporabljajo v zakonu. Med drugim se v tem členu opredeli pomen posameznih vrst naložb po njihovi vsebini ali ciljih, kateri se z njihovim imetništvom zasledujejo. Glede na posebnosti v načinu upravljanja se premoženje sklada deli na tri osnovne vrste naložb: domače kapitalske naložbe vključno s kapitalskimi naložbami sklada, finančne naložbe, ki vključujejo tudi tuje kapitalske naložbe, in naložbene nepremičnine. Nadalje iz opredelitev pojmov izhaja osnovna delitev domačih kapitalskih naložb na strateške naložbe sklada, ki so trajno namenjene zasledovanju javnih ciljev, in nestrateške naložbe sklada. Strateške naložbe sklada s katerimi sklad poleg gospodarskih ciljev dosega tudi strateške cilje, kot so opredeljeni s tem zakonom. Nestrateške naložbe sklada so domače kapitalske naložbe, ki niso strateške naložbe sklada in naložbene nepremičnine, s katerimi sklad zasleduje izključno gospodarske cilje, kot so opredeljeni s tem zakonom. Finančne naložbe so naložbe sklada, ki niso domače kapitalske naložbe ali nepremičnine, s katerimi sklad zasleduje izključno gospodarske cilje. Med finančne naložbe štejemo enote kolektivnih naložbenih podjetij, obveznice, depozite, dana posojila, terjatve, instrumente denarnega trga in druge naložbe, za namen tega zakona pa tudi tuje kapitalske naložbe. Nepremičnine so nepremičnine, kot jih določa zakon, ki ureja stvarne pravice, ki jih ima sklad z namenom, da bi prinašale najemnino ali povečevale vrednost dolgoročne naložbe ali pa oboje (naložbene nepremičnine).

K 3. členu

Člen pojasnjuje pojem upravljanja naložb in definira različna pravna dejanja, ki se nanašajo na pridobivanje, razpolaganje in ostale oblike upravljanja z naložbami, ki vključujejo vsa upravičenja sklada v gospodarskih družbah s sedežem v Republiki Sloveniji, upravičenja iz naslova finančnih naložb vključno s tujimi kapitalskimi naložbami ter stvarne pravice na nepremičninah.

K 4. členu

V tem členu so kot opredeljeni cilji upravljanja naložb, ki so ločeni na strateške cilje in gospodarske cilje. V tem členu je urejena tudi izjema za naložbe, ki so pridobljene na podlagi področnih zakonov, saj iz teh zakonov izhajajo drugačni cilji in morebitna obvezna ravnanja v zvezi s pridobljenim premoženjem oz. naložbami.

K 5. členu

V tem členu določena uporaba načel upravljanja naložb. Načela upravljanja naložb se uporabljajo za usmerjevanje in presojo ravnanj sklada. Člen določa, da so organi sklada pri oblikovanju posameznih upravljaljskih odločitev dolžni upoštevati načela upravljanja naložb, ki so določena v tem zakonu in aktih upravljanja naložb.

K 6. členu

V tem členu je opredeljeno načelo neodvisnosti. Sklad svoje naložbe upravlja samostojno in neodvisno in pri tem ni vezan na nobena soglasja in omejitve, razen na soglasja in omejitve, ki jih določa ta zakon.

V skladu s tem sklad samostojno in neodvisno upravlja domače kapitalske naložbe, pri katerih je sklad edini ali večinski državni lastnik, finančne naložbe vključno s tujimi finančnimi naložbami in nepremičnine

Sklad in njegovi organi niso vezani na navodila državnih organov ali tretjih oseb, pri izpolnjevanju nalog skladno s tem zakonom pa morajo delovati samostojno in neodvisno. Izjema so določbe tega zakona o obveznem upoštevanju ciljev, ki so opredeljeni s tem zakonom ali v aktih upravljanja naložb, in morebitne določbe posebne zakonodaje, ki velja za posamezne naložbe.

Zakon ne prepoveduje komuniciranja med skladom, državnimi organi in drugimi osebami javnega prava. Morebitno komuniciranje med skladom, državnimi organi in drugimi osebami javnega prava mora biti sledljivo. Način zagotavljanja sledljivosti se določi z notranjimi akti sklada. Komuniciranje z državnim organom ali drugo osebo javnega prava nima narave obveznega navodila in ne zavezuje organov sklada, ki so kljub morebitnim izraženim stališčem državnih organov in drugih oseb javnega prava polno odgovorni za svoje odločitve po zakonu, ki ureja gospodarske družbe, in tem zakonu.

Neodvisnost sklada in njegovih organov se zagotavlja tudi skozi način imenovanja članov nadzornega sveta sklada, ki jih imenuje državni zbor.

K 7. členu

V tem členu je opredeljeno načelo skrbnosti in odgovornosti. Člani organov sklada morajo pri opravljanju svojih nalog ravnati s skrbnostjo vestnega in poštenega gospodarstvenika. Ravnati morajo izključno v interesu sklada. Nenehno si morajo prizadevati za izboljšanje upravljanja naložb ter biti zgled odgovornega in skrbnega upravljavca tudi za druge lastnike, delničarje in družbenike. Pri svojem delovanju mora sklad upoštevati slovenska in mednarodna priporočila ter dobro prakso korporativnega upravljanja.

Člani organov sklada in druge odgovorne osebe sklada morajo pri upravljanju naložb in opravljanju svojih nalog skladno s tem zakonom ravnati odgovorno. Člen podrobneje opredeljuje okvire odgovornega ravnanja članov organov sklada in drugih odgovornih oseb sklada.

K 8. členu

V tem členu je opredeljeno načelo preglednosti. Preglednost upravljanja naložb se zagotavlja z evidentiranjem sprejemanja odločitev ter z zagotavljanjem odgovornosti in sledljivosti morebitnih poskusov nejavnih vplivov na odločitve organov sklada. Pri upravljanju naložb je treba upoštevati akter o upravljanju naložb ter predpisane postopke in merila pri sprejemanju odločitev v zvezi s tem upravljanjem.

K 9. členu

V tem členu je opredeljeno načelo gospodarnosti. Pri upravljanju naložb mora sklad ravnati kot dober gospodar, učinkovito in tako, da se omogoča uresničitev ciljev, ki so opredeljeni s tem zakonom ali v aktih upravljanja naložb.

Sklad spremlja učinkovitost poslovanja sklada in družb s kapitalsko naložbo sklada, na podlagi primerljivih tujih ali domačih naložb javnega ali zasebnega sektorja glede na dejavnost, velikost,

kompleksnost, tveganja, tržni položaj in druge značilnosti. Dinamika spremljanja učinkovitosti se prilagodi vrsti naložbe in statusni obliki družbe s kapitalsko naložbo sklada, pri čemer mora sklad skrbno uresničevati svoje pravice, ki jih ima skladno z zakonom, ki ureja gospodarske družbe. Ustrezne primerjave iz prejšnjega stavka morajo izražati časovno in vsebinsko kontinuiteto, ki omogoča tudi tekoče poslovanje in spremljanje trendov.

Sklad vzpostavi sistem obvladovanja tveganj, ki obsega njihovo ugotavljanje in spremljanje v povezavi z uresničevanjem posameznih ciljev glede na vrsto tveganj in njihov pomen, tveganja ustrezno ovrednoti in zagotovi njihovo ustrezno obvladovanje. Ugotovitve iz prejšnjega stavka sklad upošteva pri tekočem poslovanju in pri pripravi predlogov aktov upravljanja naložb.

K 10. členu

Člen določa, da mora upravljanje s premoženjem sklada temeljiti na načelih varnosti, razpršenosti, likvidnosti in donosnosti naložb in opredeljuje načine za doseg te načel.

K 11. členu

Člen določa, da mora sklad organizirati poslovanje in tekoče voditi poslovne knjige, poslovno dokumentacijo in druge administrativne ali poslovne evidence tako, da je mogoče kadarkoli preveriti, ali sklad posluje skladno z določbami tega zakona in akti upravljanja, izdanimi na njegovi podlagi.

K 12. členu

V tem členu je določeno, da se naložbena politika, ki vključuje omejitve glede vrste dopustnih naložb, ciljno sestava naložb, največje dopustne izpostavljenosti in druge omejitve, določi v strategiji upravljanja naložb sklada, ki jo sprejme državni zbor na predlog sklada. Srednjeročno naložbeno politiko sklada določa strategija upravljanja naložb sklada, na podlagi katere sklad določi letno naložbeno politiko v letnem načrtu upravljanja naložb. Takšna ureditev zagotavlja s strani državnega zbora nadzorovano prilagodljivost naložbene politike sklada s ciljem, da se značilnosti sredstev učinkovito usklajujejo z dospelostmi pričakovanih obveznosti sklada iz naslova sofinanciranja obveznega pokojninskega zavarovanja.

K 13. členu

Sklad mora oblikovati učinkovite mehanizme, ki mu omogočajo sprotno ugotavljanje in merjenje vseh vrst tveganj, ki izvirajo iz sprejetih pozicij, in njihov prispevek k celotni tveganosti sklada. V zvezi z upravljanjem tveganj iz prejšnjega odstavka sklad izdelava in neprekinjeno izvaja načrt upravljanja tveganj.

K 14. členu

V tem členu je opredeljena samostojnost in neodvisnost sklada pri upravljanju z naložbami v lasti sklada.

V skladu s tem zakonom sklad samostojno in neodvisno upravlja domače kapitalske naložbe.

Upravljanje kapitalskih naložb sklada, ki niso strateške naložbe sklada, pa je odvisno od višine deleža, ki ga kapitalska naložba sklada predstavlja v kapitalski naložbi sklada v posamezni gospodarski družbi, in je podrobneje opredeljeno v naslednjem členu. Sklad skladno s tem členom v imenu in za račun Republike Slovenije upravlja tudi z gospodarsko družbo iz četrte alineje prvega odstavka 71. člena tega zakona oziroma s kapitalsko naložbo Republike Slovenije v družbi DARS, d. d.

K 15. členu

Člen podrobneje ureja upravljanje domačih kapitalskih naložb. Sklad samostojno in neodvisno upravlja domače kapitalske naložbe. V tem členu so podrobneje opredeljene konkretne aktivnosti sklada v okviru upravljanja domačih kapitalskih naložb. S strateškimi naložbami sklad upravlja samostojno in neodvisno v skladu s strategijo upravljanja naložb sklada, ki je določena s tem zakonom.

Dodajanje kapitalskih naložb na seznam ali umikanje kapitalskih naložb s seznama strateških naložb sklada in znižanje deleža sklada v strateških naložbah sklada pod zakonsko določen minimalni delež je možno le na predlog sklada po potrditvi v državnem zboru. S tem se po eni strani zagotavlja dolgoročna stabilnost lastništva v ključnih domačih kapitalskih naložbah, hkrati pa ureditev med drugim omogoča, da sklad v primeru, ko oceni, da z upravljanjem posamezne strateške kapitalске naložbe sklada ne more več zagotavljati namenskosti uporabe premoženja sklada s ciljem ohranjanja in povečevanja vrednosti premoženja sklada za namen sofinanciranja pokojninske blagajne, državnemu zboru v potrditev izjemoma predlaga zmanjšanje deleža v strateški naložbi sklada.

K 16. členu

Člen opredeljuje omejitve sklada pri upravljanju kapitalskih naložb z namenom zagotavljanja zakonsko določene neodvisnosti organov družb s kapitalsko naložbo sklada. Sklad ima iz naložb v gospodarske družbe le tiste pravice, ki jih za posamezno družbo glede na njeno organizacijsko obliko določajo predpisi, ki urejajo gospodarske družbe, in njeni notranji akti. Organi družb s kapitalsko naložbo sklada morajo pri svojem opravljanju funkcij ravnati izključno v interesu družb, v katerih imajo funkcijo, in ta zakon ne izključuje nalog, obveznosti in odgovornosti, ki jih imajo po zakonu, ki ureja gospodarske družbe. Sklad mora uresničevati pravice in pristojnosti ter izpolnjevati obveznosti in naloge skladno s tem zakonom in akti upravljanja naložb, ne da bi posegal v neodvisnost organov družb, predvsem pa ne sme posegati v posamezne poslovne in vodstvene odločitve. Komuniciranje ter izražanje mnenj in pričakovanj sklada od družb s kapitalsko naložbo sklada za člane organov družb ni zavezujoče in ne predstavlja kršitve tega člena.

K 17. členu

Sklad mora za domače kapitalске naložbe pripraviti merila za merjenje uspešnosti družb, ki se uporabljajo za nadzor nad domačimi kapitalskimi naložbami.

Merila za merjenje uspešnosti družb morajo biti oblikovana glede na vrsto naložbe. Merila za vrednotenje uspešnosti družb s strateško naložbo sklada morajo upoštevati strateške cilje, ki jih določa strategija upravljanja naložb sklada, ter določati tudi ekonomske in finančne cilje. Za vrednotenje uspešnosti ostalih družb s sedežem v Republiki Sloveniji so merila lahko le finančna in ekonomska ter taka, ki vrednotijo družbeno odgovornost ravnanja družb.

Merila za merjenje uspešnosti družb mora uprava oceniti najmanj enkrat letno in jih spremeniti, če to zahtevajo spremenjene gospodarske razmere. K merilom za merjenje uspešnosti družb za naslednje koledarsko leto da soglasje nadzorni svet sklada na predlog uprave sklada najpozneje do konca novembra.

K 18. členu

Sklad spremlja poslovanje družb s sedežem v Republiki Sloveniji s kapitalsko naložbo sklada tako, da z uporabo meril za merjenje uspešnosti družb ocenjuje uspešnost doseganja ciljev ter preverja poslovanje in poročanje o njem. Spremljanje prilagaja statusni obliki, lastniški strukturi in lastniški sestavi družbe ter temu, ali se z vrednostnimi papirji družbe trguje na organiziranem trgu, pri čemer lahko uporabi vse zakonite metode pridobivanja informacij. Sistem nadzora spremlja izpolnjevanje glavnih ciljev posamezne družbe že med letom. Nadzor mora biti prilagojen vrsti naložbe, statusni obliki, velikosti, kompleksnosti, lastniški sestavi in javnosti družbe. Pri bistvenih odklilih od pričakovanj se mora sklad odzvati ter zahtevati od družbe pojasnila v okviru in na način, ki sta določena s tem zakonom in zakonom, ki ureja gospodarske družbe, ter akti upravljanja naložb, in ukrepati skladno s pristojnostmi, ki jih ima skladno s predpisi in akti upravljanja naložb

K 19. členu

Člen opredeljuje minimalni delež sklada s strateških naložbah sklada kot mejo, pod katero se delež lastništva sklada ne sme znižati. Minimalni delež v naložbah, ki so s tem zakonom

določene kot strateške naložbe sklada, je 50 % in en glas. Minimalni delež se lahko zniža, če se učinkovito uresničevanje strateških ciljev zagotavlja s koncesijsko pogodbo, ki je časovno omejena. Možnost znižanja pod minimalni delež skladno s tem odstavkom mora izrecno predvidevati strategija upravljanja naložb sklada. Člen definira tudi način izračuna minimalnega deleža in nalaga upravi sklada, da vodi evidenco o deležih.

K 20. členu

V tem členu je opredeljena samostojnost in neodvisnost sklada pri razpolaganju z naložbami v lasti sklada. V skladu s tem zakonom sklad samostojno in neodvisno razpolaga s portfeljskimi naložbami sklada. Člen posebej določa, da prenosi naložb med skladom, SDH, KAD, DSU, Republiko Slovenijo, ZPIZ ter ZZZS skladno s tem zakonom in združitve družb s kapitalsko naložbo navedenih oseb ne pomenijo razpolaganja z naložbami.

K 21. členu

Člen ureja omejitve pri razpolaganju s strateškimi naložbami sklada. Če delež sklada ne dosega zakonsko določenega minimalnega deleža, sklad s to naložbo ne sme razpolagati, razen pod zakonsko navedenimi pogoji in postopku, nima pa nobene obveznosti pridobivati novih deležev, da bi dosegel minimalni delež. Deleži, ki ne dosegajo zakonsko določenih minimalnih deležev, ne smejo biti obremenjeni z zastavno ali drugimi stvarnimi pravicami niti se glede njih ne sme sklepati nobenih dogovorov ali poslov, posledica katerih je lahko obveznost razpolaganja s temi deleži ali lastniško upravičenje tretjih oseb na teh deležih.

Člen nalaga skladu tudi obveznost, da mora ob prodaji naložb, pri katerih se družba s kapitalsko naložbo sklada večinsko prenese na drugega lastnika, zagotoviti, da so o tem pravočasno obveščeni predstavniki sveta delavcev.

K 22. členu

Člen določa metode prodaje in zamenjave domačih kapitalskih naložb.

K 23. členu

Člen določa, da se metode prodaje in zamenjave finančnih naložb vključno s tujimi kapitalskimi naložbami določijo s politiko upravljanja naložb. Za prodajo in zamenjavo naložbenih nepremičnin se smiselno uporabljajo metode prodaje in zamenjave, določene za prodaje in zamenjave kapitalskih naložb.

K 24. členu

Ta člen opredeljuje vsebino, postopek sprejema in postopek spreminjanja strategije upravljanja naložb sklada, ki s tem zakonom nadomešča strategijo upravljanja kapitalskih naložb države, kot je bila določena z zakonom, ki ureja Slovenski državni holding.

S strategijo upravljanja naložb sklada se na ravni države na novo definirajo strateški cilji pri upravljanju strateških naložb sklada, s čimer se ključne kapitalske naložbe države prenašajo v funkcijo trajnega zagotavljanja dodatne pokojninske varnosti.

Strategija upravljanja naložb sklada po vzoru strategije upravljanja naložb države določa opredelitev in razvrstitev naložb na posamezne vrste naložb, opredelitev razvojnih usmeritev sklada kot delničarja ali družbenika v strateških naložbah sklada ter posamezne strateške cilje, ki jih sklad želi uresničiti z vsako naložbo, opredeljeno kot strateško naložbo sklada.

Dodatno pa strategija upravljanja naložb sklada opredeljuje tudi okvire naložbene politike: omejitve glede vrste dopustnih naložb, ciljno sestavo naložb in največje dopustne izpostavljenosti posameznih naložb.

Člen določa, da predlog strategije upravljanja naložb sklada z obrazložitvijo pripravi sklad. Takšna ureditev med drugim omogoča prilagodljivost naložbene politike s ciljem usklajevanja značilnosti premoženja sklada obveznostim sklada, predvsem v delu, ki se nanašajo na obveznosti sklada iz naslova sofinanciranja obveznega pokojninskega zavarovanja. Nadzor nad konsistentnostjo naložbene politike s strateškimi cilji sklada pa je zagotovljen z določilom, da

celotno oz. novo strategijo upravljanja naložb sklada na predlog vlade sprejme državni zbor. Pri tem je določena izjema, da lahko državni zbor na predlog vlade sprejme spremembe strategije v delu, ki se nanaša na podrobnejšo razvrstitev domačih kapitalskih naložb, opredelitev razvojnih usmeritev sklada kot delničarja ali družbenika družb s strateško naložbo sklada in posamezne strateške cilje, ki jih sklad želi uresničiti z vsako naložbo, opredeljeno kot strateško naložbo sklada.

K 25. členu

Člen določa letni načrt upravljanja naložb. Letni načrt upravljanja naložb sprejme uprava sklada skladno s cilji tega zakona in na podlagi strategije upravljanja naložb sklada.

V letnem načrtu upravljanja naložb se opredelijo naložbena politika iz 12. člena tega zakona, podrobni cilji sklada pri upravljanju posameznih naložb vključno s podrobnejšimi cilji razpolaganja z naložbami ter gradnje ali pridobivanja domov za starejše občane za naslednje koledarsko leto ter ukrepi in usmeritve za doseganje teh ciljev. Letni načrt upravljanja naložb določa tudi pričakovane denarne tokove iz upravljanja naložb sklada, ki so vključene v letni načrt upravljanja naložb.

K letnemu načrtu upravljanja naložb za naslednje koledarsko leto da soglasje nadzorni svet sklada na predlog uprave sklada najpozneje do konca novembra. Nadzorni svet pošlje vladi v sprejem letni načrt upravljanja naložb za naslednje koledarsko leto. Vlada pošlje sprejeti letni načrt upravljanja naložb v seznanitev državnemu zboru.

K 26. členu

Politika upravljanja naložb natančneje določa načela, postopke in merila, ki jih sklad spoštuje pri opravljanju nalog skladno s tem zakonom. S politiko upravljanja naložb sklad opredeli način in postopek upravljanja naložb na način, da se zagotovi preglednost in nadzor poslovanja. Politika upravljanja naložb mora določiti nadzorne mehanizme pri upravljanju naložb, zaposlovanju in najemanju zunanjih izvajalcev.

Politika upravljanja naložb mora med drugim podrobno opredeliti postopke razpolaganja z naložbami, ki morajo zagotoviti spoštovanje tega zakona in varovati interese sklada. Postopki morajo omogočati učinkovito izvedbo razpolaganja, pri čemer morajo biti jasni mehanizmi za zagotavljanje doseganja čim višje cene in morebitnih drugih ciljev sklada pri razpolaganju z naložbami.

Politiko upravljanja naložb mora uprava preveriti najmanj enkrat letno in jo spremeniti, če to zahtevajo spremenjene gospodarske razmere. K politiki upravljanja naložb za naslednje koledarsko leto da soglasje nadzorni svet sklada na predlog uprave sklada najpozneje do konca novembra.

K 27. členu

Člen opredeljuje Kodeks korporativnega upravljanja družb s kapitalsko naložbo sklada, ki vsebuje načela in priporočila dobre prakse za tako upravljanje. Kodeks mora oblikovati različna priporočila za družbe z različnimi statusnimi oblikami in lastniškimi sestavami ter glede na to, ali se z vrednostnimi papirji družb trguje na organiziranem trgu vrednostnih papirjev.

Skladno z ZGD-1 kodeks dobi naravo »uporabi ali pojasni«, ko ga družba sprejme v letnem poročilu. Sklad si mora prizadevati, da družbe s kapitalsko naložbo v letnem poročilu sprejmejo kodeks skladno z zakonodajo, ki ureja delovanje gospodarskih družb, in v vsakem letnem poročilu razkrivajo, kako so kodeks spoštovali. Kodeks sprejme uprava sklada, k njemu pa da soglasje nadzorni svet.

K 28. členu

Člen določa, da se premoženje sklada lahko uporablja le za namene, določene s tem zakonom, kamor sodijo tudi prevzete naloge pripojenih ali preoblikovanih družb (npr. SDH - denacionalizacija). Člen posebej določa, da se bilančni dobiček sklada ne more uporabiti za razdelitev delničarjem.

K 29. členu

Člen določa povečanje osnovnega kapitala sklada. Republika Slovenija lahko na predlog vlade kot skupščine sklada in s sklepom državnega zbora izvede povečanje osnovnega kapitala sklada.

K 30. členu

Člen določa, da lahko ne glede na siceršnja upravičenja sklada osnovni družb s kapitalsko naložbo sklada poveča Republika Slovenija, pri čemer pridobljeno naložbo prenese na sklad. Tako sklad ne bo porabljal svojih sredstev oziroma sredstev upokojenk in upokojencev za ohranjanje lastniških deležev v strateških naložbah. S tem se zmanjšuje izpostavljenost sklada, zagotavlja se varnost naložb sklada in odpravlja tveganja za premoženje sklada oziroma za vplačila v pokojninsko blagajno.

K 31. členu

Člen določa izpolnjevanje zakonske zaveze sklada za sofinanciranje obveznega pokojninskega zavarovanja. In sicer tako, da sklad v blagajno ZPIZ vsako leto vplača 40 % prejetih dividend ter 40 % kupnin od prodaje domačih kapitalskih naložb sklada, ki niso strateške naložbe sklada, tekočega leta. Sklad vsako leto za namen sofinanciranja politike za skrb za starejše in za ukrepe družinske politike nameni po 10 % dividend, prejetih v preteklem letu. Člen pa vključuje tudi izjemo, ki omogoča sofinanciranja obveznega pokojninskega zavarovanja za usklajevanje pokojnin. Z zakonom, ki ureja izvrševanje proračuna Republike Slovenije, se lahko izjemoma in izključno za usklajevanje pokojnin določijo vmesna sofinanciranja obveznega pokojninskega zavarovanja iz premoženja sklada.

K 32. členu

Člen z namenom plemenitenja premoženja sklada določa trajno akumulacijo oziroma akumulacijo premoženja sklada za nedoločen čas. Za akumulacijo premoženja sklad nameni 40% prejetih dividend in 60% kupnin od prodaje naložb.

K 33. členu

S tem členom se določa pravnoorganizacijska oblika in firma sklada, ki nastane s preoblikovanjem SDH. Njegova ustanoviteljica in edina delničarka ostaja Republika Slovenija. Sklad še naprej ostaja samostojna pravna oseba. Določi se novo polno ime sklada, in sicer Nacionalni demografski sklad, d.d.

K 34. členu

Za sklad se uporabljajo določbe zakona, ki ureja gospodarske družbe in določbe zakona, ki ureja integriteto in preprečevanje korupcije, če ni s tem zakonom drugače določeno. Za sklad se ne uporabljajo tudi določbe zakona, ki ureja finančne konglomerate. Zaradi nedvoumnosti člen vključuje tudi določilo, da se za sklad ne uporablja zakon, ki ureja javne sklade, saj je sklad delniška družba, ki upravlja z lastnim premoženjem.

K 35. členu

Člen določa, da sklad vodi poslovne knjige v skladu z mednarodnimi standardi računovodskega poročanja in ne po slovenskih računovodskih standardih. Ureditev je identična ureditvi, ki velja za SDH.

K 36. členu

Člen za sklad določa izjemo od določb zakona, ki ureja gospodarske družbe, glede roka priprave in javne objave konsolidiranega letnega poročila. 58. člen ZGD-1 določa, da morajo gospodarske družbe konsolidirana letna poročila predložiti AJPes v osmih mesecih po koncu poslovnega leta, za sklad pa je predlagano podaljšanje tega roka za 2 meseca. Ureditev skladu

omogoča ustrezen čas za pripravo konsolidiranega letnega poročila na podlagi konsolidiranih letnih poročil družb vključenih v konsolidacijo.

K 37. členu

Sponzorske in donatorske pogodbe niso potrebne za učinkovito opravljanje nalog, ki jih ima sklad po tem zakonu, zato njihovo sklepanje za sklad ni dovoljeno.

K 38. členu

Sklad je za opravljanje storitev upravljanja, vključno z družbo DARS, upravičen do povračila stroškov iz sredstev sklada, ki jih določi vlada. Poleg povračila stroškov je sklad iz sredstev sklada upravičen izvršiti plačila za stroške, ki so nujno potrebni za delovanje sklada.

K 39. členu

Organi sklada so skupščina, nadzorni svet in uprava.

K 40. členu

Naloge in pristojnosti skupščine sklada uresničuje vlada.

K 41. členu

Člen predpisuje velikost in sestavo nadzornega sveta sklada. Nadzorni svet sklada sestavlja devet članov. Štiri imenuje državni zbor, in sicer tri na predlog poslanskih skupin in enega na predlog Zveze društev upokojencev Slovenije. Pet članov imenuje vlada na predlog ministrstva, pristojnega za finance. Člen podrobneje opredeljuje pogoje, ki jih morajo izpolnjevati člani nadzornega sveta sklada. Izpolnjevanje pogojev kandidatov poslanskih skupin preverja Mandatno-volilna komisija državnega zbora. Nadzorni svet sklada mora biti sestavljen iz članov, ki se medsebojno dopolnjujejo po strokovnem znanju in kompetencah.

K 42. členu

V tem členu se določa, da vlada in državni zbor prve člane nadzornega sveta sklada imenujeta najpozneje v dveh mesecih od uveljavitve tega zakona. Obstoječim članom nadzornega sveta SDH z imenovanjem članom nadzornega sveta sklada, katere predlaga vlada, preneha njihova funkcija. V primeru, da funkcija članom nadzornega sveta, ki so bili imenovani kot člani nadzornega sveta SDH, preneha v času od uveljavitve tega zakona do imenovanja novih članov nadzornega sveta skladno s tem členom, se funkcija članom nadzornega sveta, ki so bili imenovani kot člani nadzornega sveta SDH, podaljša do imenovanja novih članov nadzornega sveta.

K 43. členu

Člen določa, da je član nadzornega sveta sklada imenovan za pet let z možnostjo enkratnega ponovnega imenovanja in da se v primeru prenehanja njegovega mandata izvede nov postopek za imenovanje s strani predlagatelja (vlada, poslanske skupine ali ZDUS), ki je predlagal člana, kateremu je prenehal mandat. Pri kandidatih, kjer so predlagatelji poslanske skupine, so le-te mišljene kot celota in ne posamezna poslanska skupina, ki je konkretnega kandidata morebiti predlagala. Posamezne poslanske skupine se namreč oblikujejo na podlagi splošnih volitev, na katerih jim volivci podelijo določen mandat, ali jim ga zavrnejo z ne vstopom v nov mandat državnega zbora.

K 44. členu

Člen določa, da mora nadzorni svet sklada za svoje delo sprejeti poslovnik o delu. Nadzorni svet sklada je sklepčen, če je pri sklepanju navzočih najmanj pet članov. Nadzorni svet sklada odloča z navadno večino, ob enakem številu glasov je odločilen glas predsednika nadzornega sveta, v njegovi odsotnosti pa njegovega namestnika. Namestnik prevzame pravice in obveznosti predsednika le, če je ta odsoten ali onemogočen pri njihovem uresničevanju,

skladno z določbami zakona, ki ureja gospodarske družbe. Sej nadzornega sveta se lahko za spremljanje izvajanja nalog sklada udeleži tudi predsednik Komisije za nadzor javnih financ državnega zbora, predstavnik ministrstva, pristojnega za gospodarstvo, in predstavnik ministrstva, pristojnega za finance, ki nimajo glasovalne pravice.

K 45. členu

Člen določa pristojnosti nadzornega sveta sklada. Nadzorni svet sklada nadzira uresničevanje aktov upravljanja naložb in poslovanje sklada. Za vse druge naloge, pristojnosti in obveznosti nadzornega sveta sklada, ki niso posebej opredeljene v tem zakonu, se uporabljajo določbe zakona, ki ureja gospodarske družbe.

K 46. členu

Nadzorni svet sklada imenuje revizijsko komisijo ter komisijo za tveganja skladno z načeli skrbnosti in odgovornosti, gospodarnosti ter varnosti, razpršenosti, likvidnosti in donosnosti. Skladno z zakonom, ki ureja gospodarske družbe, lahko imenuje tudi druge komisije, če je to potrebno za njegovo delo.

K 47. členu

Člen določa, da se za odpoklic član nadzornega sveta sklada uporablja določba, ki ureja odpoklic članov nadzornega sveta delniške družbe iz zakona, ki ureja gospodarske družbe.. Glede razlogov za odpoklic se predlog zakona sklicuje na 275. člen Zakona o gospodarskih družbah (ZGD-1), ki ureja razloge za odpoklic članov nadzornega sveta delniške družbe. Skupščina lahko odpokliče člane nadzornega sveta, ki jih je izvolila, brez navedbe razloga in tudi pred potekom mandatne dobe. Odpoklic članov organa nadzora je namreč treba razlikovati od razrešitve članov organa upravljanja, saj gre za dva različna pravna položaja. Kot je presodilo Ustavno sodišče v odločbi št. U-I-311/11 z dne 25. 4. 2013 je član organa nadzora z družbo v dvojnem razmerju: v korporacijskopravnem razmerju, ki nastane z njegovim imenovanjem oziroma izvolitvijo. S prevzemom funkcije se vzpostavi tudi obligacijsko razmerje z družbo, ne pa tudi delovnopravno razmerje. Obligacijskopravno razmerje člana organa nadzora z družbo obsega plačilo in povrnitev stroškov, ki članu organa nadzora nastanejo pri opravljanju funkcije, pri čemer ZGD-1 ne določa odplačnosti opravljanja funkcije člana nadzornega sveta, ampak le, kdo lahko določa prejemke nadzornikov. Obligacijskemu razmerju med članom organa nadzora in družbo manjkajo glavne značilnosti delovnega razmerja kot dvostranskega pogodbenega razmerja med delavcem in delodajalcem, ki so osebna in ekonomska odvisnost ter opravljanje dela za delodajalca po njegovih navodilih za ustrezno plačilo. V tem primeru torej ne gre za zaposlitev na delovnem mestu in ne za opravljanje izvršnih menedžerskih funkcij, zaradi katerih bi morali sklepati posebno pogodbo, ampak za opravljanje nadzorne funkcije v korporacijskopravnem razmerju z družbo na podlagi mandatnega razmerja, ki temelji na zaupanju.. Razlogi za njegov odpoklic so namreč objektivne, ne pa subjektivne narave. Zato prenehanje te funkcije z odpoklicem ne posega v človekove pravice, temveč je privilegij, ki ni sodno varovan (odločba Ustavnega sodišča št. Up-2512/06 z dne 18. 6. 2009 in sodba Vrhovnega sodišča št. I Up 456/2013 z dne 5. 3. 2014).

K 48. členu

Člen določa, da prejemke predsednika in članov nadzornega sveta sklada določi vlada kot skupščina sklada.

K 49. členu

Upravo sklada sestavljajo predsednik in dva člana, ki jih imenuje nadzorni svet sklada na podlagi javnega razpisa. Član uprave sklada je imenovan za dobo petih let z možnostjo ponovnega imenovanja. Člen podrobneje opredeljuje pogoje, ki jih morajo izpolnjevati člani uprave sklada.

K 50. členu

Uprava sklada je odgovorna za vse upravljske odločitve sklada. Posle sklada vodi samostojno in na lastno odgovornost, skladno z akti upravljanja naložb. Ta zakon ali statut sklada lahko določita, da sme uprava sklada nekatere vrste poslov opravljati samo v soglasju z nadzornim svetom sklada. Ne glede na določbe zakona, ki ureja gospodarske družbe, nadzorni svet sklada ne more s sklepom določiti obveznosti pridobivanja soglasja uprave sklada za nekatere posle, če tega ne določa ta zakon ali statut sklada. Vse druge naloge, pristojnosti in obveznosti uprave sklada, ki niso posebej opredeljene v tem zakonu, določa zakon, ki ureja gospodarske družbe

K 51. členu

Prejemke predsednika in članov uprave sklada določi nadzorni svet sklada. Pri tem se ne uporabljajo določbe zakona, ki ureja prejemke poslovnih oseb v gospodarskih družbah v večinski lasti Republike Slovenije in samoupravnih lokalnih skupnostih. Ureditev je identična ureditvi, ki velja za SDH.

K 52. členu

V okviru ukrepov za krepitev integritete, omejevanje tveganj za korupcijo in zagotovitev preglednosti pri upravljanju premoženja se za sklad uporabljajo določbe zakona, ki ureja integriteto in preprečevanje korupcije. Člen posebej določa, da sklad izdelava, uresničuje in dopolnjuje načrt integritete, kot to določa zakon, ki ureja integriteto in preprečevanje korupcije.

K 53. členu

Sklad je zavezanec za posredovanje informacij javnega značaja. Glede postopka tega posredovanja in dolžnosti zavezanca se uporabljajo določbe zakona, ki ureja dostop do informacij javnega značaja. Namen določbe je zagotoviti javnost in odprtost delovanja sklada ter omogočiti uresničevanje pravice fizičnih in pravnih oseb, da pridobijo informacije javnega značaja. Pri tem omenjena določba ne prejudicira, da je sklad oseba javnega prava.

K 54. členu

Člen ureja ukrepe za krepitev transparentnosti oziroma preglednosti poslovanja, in sicer skozi proaktivno objavo podatkov v zvezi s poslovanjem sklada. S tem se med drugim tudi civilnim javnostim omogoča spremljanje in nadzor nad poslovanjem sklada.

Predlog zakona predvideva javno in sprotno objavo politike upravljanja sklada in obsega posameznih naložb v gospodarskih družbah in njihove spremembe, meril za merjenje uspešnosti družb, letnega poročila o poslovanju, revizijskih poročil, seznama subjektov, za katere skladno z zakonodajo veljajo omejitve poslovanja s povezanimi osebami ter informacij o sestavi organov upravljanja in nadzora. Predlog zakona enake obveznosti zaradi krepitev transparentnosti, preglednosti poslovanja določa tudi za družbe v katerih ima sklad večinski delež ali prevladujoč vpliv.

Vsaka javno objavljena vsebina mora biti dostopna še vsaj pet let po objavi. Ureditev v tem členu ne omejuje obveznosti in postopkov javnih razkritij ali dostopa do informacij javnega značaja, ki jim je zavezan sklad na podlagi drugih zakonov. Postopek javne objave po tem členu sklad natančneje določi z internim aktom.

Nadzor nad tem členom izvaja Agencija za trg vrednostnih papirjev, kar je identično ureditvi, ki velja za SDH.

K 55. členu

Člen določa razkritje podatkov o plačilnem prometu sklada. Zaradi krepitev preglednosti in odgovornosti upravljanja je sklad vključen v aplikacijo Erar, ki jo upravlja Komisija za preprečevanje korupcije. Pri tem mora sklad upoštevati poslovno tajnost in varstvo osebnih podatkov. Sklad podatke, potrebne za vključitev v aplikacijo Erar, predloži Komisiji za preprečevanje korupcije.

K 56. členu

Člen predpisuje zapisovanje in razkrivanje odločitev na posameznih skupščinah delničarjev sklada. Način poročanja in ravnanja s poročili posameznih pooblaščenecov za skupščine delničarjev določi sklad z notranjim aktom. Glede na predlagani člen mora sklad svoje delovanje na vsaki skupščini javno razkriti, hkrati pa razkritja javno objaviti v postavljenem roku, vključno z objavo in pojasnilom vsake neudeležbe sklada na skupščini družbe, katere premoženje upravlja. Javna objava mora vsebovati podatke o posamezni družbi, datumu seje skupščine, dnevnem redu in vseh dejanjih sklada na skupščini, vključno z vlaganjem nasprotnih predlogov ter glasovanjem sklada o predlogih in nasprotnih predlogih. Vsakemu razkritju mora biti priložena izjava, ali je bilo delovanje sklada na posamezni skupščini skladno z zakonom in akti upravljanja.

K 57. členu

Poročanje je sestavni del načela preglednosti in demokratičnega nadzora nad upravljanjem premoženja sklada. Skladno s tem sklad enkrat letno, najpozneje do 31. oktobra, vladi in državnemu zboru pošlje letno poročilo za preteklo poslovno leto.

K 58. členu

Glede skrbnosti ravnanja članov organov sklada in odgovornosti za škodo, ki nastane zaradi opustitve dolžne skrbnosti, ta člen napotuje na določbe zakona, ki ureja gospodarske družbe. Člen določa solidarno odgovornost članov organov vodenja in nadzora sklada za škodo, ki nastane zaradi njihovega uresničevanja pravic delničarja ali družbenika v družbah v lasti sklada, razen če dokažejo, da so ravnali s skrbnostjo in pri tem v celoti upoštevali zakonodajo, notranje akte družbe in akte upravljanja.

K 59. členu

Člen ureja revizijske in odškodninske postopke ob utemeljenem sumu oškodovanja premoženja sklada ali utemeljenem sumu protipravnega ravnanja članov organov vodenja ali nadzora v družbi s kapitalsko naložbo sklada ter določa zastopnike javnega interesa, ki predlagajo postopke za začetek posebnih revizij, začetek odškodninskih postopkov proti članom organov vodenja ali nadzora in vseh drugih ustreznih postopkov, s katerimi se zaščitijo premoženje in interesi sklada skladno z določbami tega zakona.

K 60. členu

Člen se razlikuje od splošne ureditve zastaralnih rokov za odškodninsko odgovornost za povzročeno škodo, kot jih določa zakon, ki ureja obligacijska razmerja, saj z namenom dodatne zaščite premoženja sklada določa daljše zastaralne roke. Člen tako za uveljavljanje odškodninske odgovornosti za povzročeno škodo zoper člana uprave ali nadzornega sveta ali zunanjo pravno in fizično osebo, ki za sklad opravlja odplačne pogodbene ali svetovalne storitve, uvaja desetletni subjektivni zastaralni rok in petnajstletni objektivni zastaralni rok.

K 61. členu

Ker sklad upravlja premoženje z namenom sofinanciranja obveznega pokojninskega in invalidskega zavarovanja na podlagi medgeneracijske solidarnosti, člen določa pristojnost Računskega sodišča Republike Slovenije kot najvišjega organa nadzora državnih računov, državnega proračuna in celotne javne porabe v Republiki Sloveniji tudi v zvezi s premoženjem sklada. Člen tako določa obveznost računskega sodišča za vsakoletno opravljanje revizij pravilnosti in smotrnosti poslovanja sklada, pri čemer se glede postopkovnih vprašanj revizije in dolžnosti revidiranja uporabljajo določbe zakona, ki ureja računsko sodišče. Računsko sodišče je pristojno tudi za opravljanje revizij pravilnosti in smotrnosti poslovanja v gospodarskih družbah, v katerih ima sklad večinski delež ali prevladujoč vpliv.

K 62. členu

V tem členu je določeno, da sklad ravna po pravilih zakona, ki ureja javno naročanje.

K 63. členu

Člen opredeljuje prenos pristojnosti in obveznosti SDH na sklad. Slednji nastane iz SDH, ki se mu naložijo dodane naloge in obveznosti skladno s tem zakonom. Sklad z uveljavitvijo zakona pridobi pristojnosti, obveznosti in naloge skladno s tem zakonom. Preoblikovanje SDH v sklad ne predstavlja prenehanja družbe SDH, ki z dnem uveljavitve tega zakona nepretrgano posluje naprej kot sklad. Sklad poleg nalog skladno s tem zakonom uresničuje vsa svoja pooblastila, pristojnosti, pravice in obveznosti družbe SDH pred preoblikovanjem. Organi družbe SDH morajo v enem mesecu pripraviti spremembe statuta in firme družbe, potrebne za uskladitev s tem zakonom in nemoteno izpolnjevanje obveznosti skladno s tem zakonom. Do spremembe firme in statuta sklada opravlja vse naloge, določene s tem zakonom, pod firmo SDH, morebitne določbe statuta, ki niso skladne s tem zakonom, pa se ne uporabljajo.

K 64. členu

Člen določa, da se kapitalske naložbe v lasti Republike Slovenije prenesejo na sklad z namenom povečanja premoženja sklada, in sicer v obliki povečanja osnovnega kapitala sklada. Iz prenosa na sklad in upravljanja s strani sklada so izvzete kapitalske naložbe v mednarodne finančne institucije in kapitalske naložbe v gospodarskih družbah, ki opravljajo javno službo dejavnosti systemskega operaterja za prenos in distribucijo elektrike in plina v Republiki Sloveniji ter javno gospodarsko službo dejavnosti organiziranja trga z električno energijo v Republiki Sloveniji. Vzrok za prvo izjemo je spoštovanje mednarodnih sporazumov, za drugo pa spoštovanje evropskih energetske direktiv in uredb. Iz prenosa so izvzete tudi družbe, ki so bile ustanovljene na podlagi naštetih zakonov. S temi družbami kot skupščina še naprej upravlja vlada, razen z družbo DARS, s katero upravlja sklad.

Vsa potrebna opravila v zvezi s prenosi lastništva izvede sklad v svojem imenu in za svoj račun v roku enega meseca od uveljavitve tega zakona. V primeru prenosa lastništva v bankah in zavarovalnicah člen določa, da sklad vsa potrebna opravila izvede v roku enega meseca od pridobitve ustreznih dovoljenj in soglasij s strani pristojnih nadzornih institucij.

K 65. členu

Člen določa prenos kapitalske naložbe ZPIZ v Zavarovalnici Triglav, d.d., in v Nepremičninskem skladu PIZ, d.o.o., na sklad z namenom povečanja premoženja sklada. Način prenosa je določen v obliki neodplačnega prenosa. Vsa potrebna opravila v zvezi s prenosi lastništva kapitalskih naložb iz prejšnjega odstavka v svojem imenu in za svoj račun izvede sklad v roku enega meseca od uveljavitve tega zakona.

K 66. členu

V tem členu so določene aktivnosti, ki so potrebne za pripojitve kot obliko statusnega preoblikovanja po Zakonu o gospodarskih družbah KAD k skladu. Le-to se mora zgoditi najkasneje v treh mesecih od uveljavitve tega zakona. Na SDH se prenesejo vsa pooblastila, pravice in obveznosti pripojenih družb ter z njimi povezano premoženje. Ne glede na to se Modra zavarovalnica d.d. šteje za strateško naložbo, dokler upravlja Zaprti vzajemni pokojninski sklad za upokoјence (ZVPSJU).

K 67. členu

S tem členom se ureja pripojitve DSU k skladu, in sicer na enak način kot pripojitve KAD.

K 68. členu

S tem členom se ureja prenos delnic družbe Vzajemna zdravstvena zavarovalnica d.d., ki so v lasti ZZS, na sklad. Določen je neodplačen prenos, ki se izvede na podlagi naloga za prenos

vrednostnih papirjev na novega imetnika, kot ga urejajo pravila Centralne klirinške depotne družbe d.d.

K 69. členu

Člen določa izjemo od zakona, ki ureja prevzeme, in sicer, da prenosi in pripojitve kapitalskih naložb skladno s tem zakonom ne predstavljajo pridobivanja novega deleža. Člen določa tudi izjemo od zakona, ki ureja preprečevanje omejevanja konkurence, in sicer, da prenosi in pripojitve kapitalskih naložb po tem zakonu ne predstavljajo koncentracije v smislu navedenega zakona.

K 70. členu

Člen določa rok za sprejem prve strategije upravljanja naložb sklada in ureja vprašanje veljavnosti Odloka o strategiji upravljanja naložb države, sprejetega na podlagi ZSDH-1.

K 71. členu

Člen določa rok za sprejem prvega letnega načrta upravljanja. Sklad mora letni načrt upravljanja prvič posredovati državnemu zboru skupaj s prvo strategijo za upravljanje naložb sklada.

K 72. členu

Člen določa rok za sprejem prve politike upravljanja naložb. Sklad mora politiko upravljanja naložb prvič sprejeti najpozneje v petih mesecih od sprejema strategije upravljanja naložb sklada.

K 73. členu

Člen določa rok za sprejem prvih meril za merjenje uspešnosti družb. Sklad mora predlog meril za merjenje uspešnosti družb prvič sprejeti najpozneje v petih mesecih od sprejema strategije upravljanja naložb sklada.

K 74. členu

Člen določa rok za sprejem notranjega akta, ki določi način zagotavljanja sledljivosti, kot je določen v tretjem odstavku 6. člena. Notranji akt, s katerim zagotovi sledljivost komuniciranja z državnimi organi in drugimi osebami javnega prava, mora sklad sprejeti najpozneje v enem mesecu od uveljavitve tega zakona.

K 75. členu

Člen določa roka za sprejem načrta upravljanja tveganj. Načrt upravljanja tveganj mora sklad sprejeti najpozneje v enem mesecu od uveljavitve tega zakona.

K 76. členu

Člen določa rok za sprejem načrta integritete. Načrt integritete mora sklad sprejeti najpozneje v enem mesecu od uveljavitve tega zakona.

K 77. členu

Sredstva iz naslova 10 % kupnin, ki se zbirajo na posebnem računu proračuna Republike Slovenije na podlagi tretjega odstavka 79. člena ZSDH-1, se skladu nakažejo 30. dan od uveljavitve tega zakona. Po nakazilu sredstev se poseben račun ukine.

K 78. členu

Člen določa, da vlada imenuje začasne člane uprave sklada najkasneje v 15 dneh od uveljavitve tega zakona ter trajanje njihovega mandata do imenovanja članov uprave sklada skladno s tem zakonom s strani novih članov nadzornega sveta sklada.

K 79. členu

Člen določa prenehanje veljavnosti zakonov z dnem uveljavitve tega zakona.

K 80. členu

S členom se določa začetek veljavnosti zakona.